

ABONAMENTUL

Pe un an 24 Cor.
Pe jumătate an 12 "
Pe 1 lună 2 "
Nrul de Duminecă pe un an 4 Cor.
Pentru România și America 10 Cor.

Pentru România și străinătate nrul de zi pe an 40 franci.

TRIBUNA

REDACȚIA și ADMINISTRAȚIA
Deák Ferenc-utca nr. 20.

—
INSERTIUNILE se primesc la adm-
nistrație.

Manuscripte nu se inapoiază.

—
Telefon pentru oraș și comitat 502.

Mesagiul împărătesc.

(*) Chiar după mărturisirea presei maghiare, mesagiul prin care Maj. Sa Impăratul Francisc Iosif I a deschis corpurile legiuitoare a fost primit cu un entuziasm nemaipomenit în Austria.

Era de așteptat, ca așa să se petreacă lucrurile. Poporul întotdeauna a primit în sinul său cu entuziasm pe purtătorul de coroană.

Iar la 19 Iunie M. Sa se află pentru întâia-oadă în fața adevăraților reprezentanți ai popoarelor Sale.

E de remarcat un fapt: socialiștii-democrați s'au dus și ei la Burg, întocmai cum socialiștii internaționali ieșiseră întru împinerea regelui ungar în ajunul jubileului de încoronare.

»Se pune temelie unei lumi noi«, am zis într'un articol privitor la alegerile din Austria pe baza sufragiului universal.

Lumea nouă, cu oamenii noi s'a prezentat la Burg în ziua de 19 c. Prin urmare nouă și nemai văzută a trebuit să fie și primirea ce lumea nouă a făcut mesagiului împărătesc.

Nu s'a manifestat însă cu acest prilej numai simțemintele de recunoștință, ci și bucuria produsă de speranța ce a încolțit în suflete pe de-o parte în urma munificenței imperiale de a fi acordat drepturi largi poporului, pe de altă parte în urma celor ce se pun în perspectivă prin mesagiul împărătesc.

În altă parte a ziarului nostru dăm cuprinsul mesagiului împărătesc. Din el cetitorii vor putea vedea, că M. Sa vorbește nu numai popoarelor Sale din Austria, ci spune lucruri cari vizează de-a-dreptul popoarele din — statul ungar!

Ne vom opri îndeosebi asupra acestora.

Ele însemnează totala condamnare a politiceii coaliționiștilor. Pentru că ce spune M. Sa Impăratul? Spune și accentuează că legătura economică dintre cele două părți ale monarhiei trebuie întărită încă pe temelii formelor vechi adoptate! Ceeace însemnează că independența economică visată și propagată de coaliție e mai departe decât ori când de realizare!

Adevărat, că »Magyarország« dela 21 Iunie scrie: »Vom stă strajă!...« Ca dorința asta împărătească să nu se întâmple adevă!

Nu suferă însă îndoială: în lupta ce s'ar încinge, pe această chestie, între Reichsrathul și Impăratul pe d'oparte, iar pe de altă parte coaliția ungurească, învingerea nu-i poate suride lui — Kossuth!

Se accentuiază apoi necesitatea ridicării contingentului militar, ceeace în Austria va face chiar o majoritate — socialistă.

E oare de presupus ca M. Sa să nu se fi asigurat de acelaș lucru în Ungaria, în al cărei parlament tonul îl dau oligarhii? Desigur că nu.

Este, dar, numai chestie de timp ca s'o vedem și pe asta: coaliția votând proiecte de legi cari înmormântează politica în nu-

mele căreia s'a făcut zarva cea mare. Nici nu e de închipuit că li-s'ar fi acordat ministrilor Apponyi dreptul de a prezentă în parlament proiectul votat deja și sancționat (cu toată împotrivirea naționalităților) și lui Kossuth proiectul prin care voiește să-i slăbească pe croați... Acestea au fost prețul pentru cari coaliția va trebui să înghită — broasca.

Cât despre sufragiul universal, ori cât se codesc coaliționiștii, vor trebui să facă și această reformă. Poate vor poci-o, în felul lor; spiritul democratic însă, care transpiră din întreg cuprinsul mesagiului împărătesc, trebuie să se valorizeze și în Ungaria acum, încurând, sau ceva mai târziu, dar e sigur că trebuie să vină!

Părerile acestea le avem pe urma cetirii mesagiului împărătesc.

Transacțiunea. Ministrul Wekerle a vizitat ieri pe premierul austriac Beck, să se consulteze asupra continuării tratativilor transacției economice. După toată probabilitatea în timpul cel mai scurt miniștrii ungari vor călători la Viena, să continue tratativilor.

Pactul vamal cu Serbia. În ședința de ieri a scupcinei guvernul a prezentat un proiect de rezoluțiune în senzul, ca să se încheie învoielii provizorice cu toate acele state, cu cari n'a succes să se încheie pacte vamale până la 14 Iunie. Acest proiect a fost prezentat mai ales în vederea încheierii pactului vamal al Serbiei cu Austro-Ungaria.

Din camera austriacă. În ședința de ieri a Reichsrath-ului s'au primit petițiile în contra mandatelor și s'au ales prin sorți cele 9 comisii verificatoare, cărora li-s'au distribuit petițiile. Proxima ședință va fi la 25 I. c. La ordinea zilei va fi: alegerea președintelui și a vicepreședinților.

Kossuth Ferenc, ministrul de comerț, precum cetim, își va începe concediul în a doua jumătate a luni lui August. Din cauza sănătăței sale zdruncinate va petrece concediul la băi.

Despăgubirea.

De TEODOR FILIPESCU (Seraievo).

Cuvântarea ilustrului bărbat și mare român Ioan Kalinderu pe care a ținut-o la a 21-a adunare generală a Societății de silvicultură în 18 Maiu la București apărută și în prețuita »Tribuna« conține o mulțime de momente, sfaturi și indemnuri frumoase naționale cari ne înalță inimile noastre românești. Am auzit și cuvântarea frumoasă a savantului domn Ioan Kalinderu la »Congresul corpului didactic« în vara trecută și mărturisim, că de atunci și de când am vizitat frumosul pavilion al Domeniului Coroanei la Expoziția Generală din 1906 ne-am convins, că neamul românesc are puținii bărbați ca dl Ioan Kalinderu, cari lucră pentru progresul neamului nostru. Înalta stimă pe care o avem pentru acest mare bărbat ne îndeamnă să încercăm cu privire la acea cuvântare în soc. de silvicultură a arăta părerile noastre, cari ne in-

teresează numai din punct de vedere cultural-național.

În cuvântarea amintită se zice: »În ce privește despăgubirea pentru stricăciunile ce au suferit particularii din cauza răzcoalelor n'avem precedente, nici legislative nici judecătorești. Nu-mi aduc aminte nici să fie vre-unul între scriitorii ce s'au ocupat la noi de asemenea despăgubiri, care să fi susținut că statul e răspunzător pentru urmările răzcoalelor. Acest principiu al neresponsabilităței statului a fost admis totdeauna în Franța...«

»Statul are însă o obligație naturală, după părerea multor jurisconzuți, după Vattel, o datorie sfântă pentru acela care-și cunoaște chemarea. În această ordine de idei a fost votată legea dela 6 Septembrie 1871, care a acordat o îndemnizație județelor și orașului Paris, cum și legea din 7 Aprilie 1873. Indemnizația însă ce acordă statul e cu totul grațios, și în Franța nu aparține decât puterii legislative dreptul de a decide dacă o indemnizație va fi acordată. Acuma în urmă Germania încă a acordat coloniștilor săi din Africa-de-sud despăgubiri pentru pierderile suferite din cauza răzcoalei indigenilor. Să sperăm dar că aceste idei de echitate se vor pune și la noi în practică.«

În țara liberă unde conștiința de sine națională e alterată din cauza influenței culturii străine, unde datorințele naționale și lucrarea națională sunt abia într'un stadiu primordial, trebuie în aceste momente de cea mai mare depresiune națională să arătăm toți, că în noi zace o putere vie națională, care vrea să lucre pentru susținerea și progresul poporului român. Să nu uităm că suntem un popor mare de peste 11 milioane, dar în mare parte săraci și în cultură inapoiați, pânăce vecinii noștri sunt de o stare materială mai bună. Să nu uităm mai departe situațiunea geografică periferică a României, ca o piedică a slavismului din Rusia, din care cauză România poate conta la interesele statelor europene centrale și de vest.

Din cauza situațiunei geografice, România a primit idei, obiceiuri și opinii străine și d'aceea e ferbere și acuma în țara liberă, care ferbere mistue o parte mare a energiei naționale. În vieța publică a României ca și în Balcani se văd lucruri, ce seamănă cu ceartă politică. Se vede de multeori patriotism nesincer, de reclamă și adeseori patrioți interesați. Cu cearta politică se pierde mult din energie și se strică lucrarea pentru stat și națiune. Datorința noastră e să ajutăm pe oamenii politici de autoritate, cari arată căile politice și naționale și cari lucră la organizarea culturală și militară a României. Lucrarea acestor bărbați și rezultatul lucrării naționale trebuie de toți ajutată, diferență între partide nu poate fi, nici trebuie ținut cont, care partidă poartă cărma. Mai cu seamă acuma când trebuie pusă baza conștiinței pentru interesele mari naționale, inteligența întreagă trebuie să lucre la chestiunile naționale.

Guvernul fiind ocupat cu multe chestii, nu găsește totdeauna timp să cugete în

pace, inteligența bună trebuie să îl ajute, căci ea poate vedea părțile slabe și e dator să le scrie și pună la dispoziție. Pentru toate lucrurile poate mai bine lucra jurnalistică cuminte, bărbați cumiți, dar mai mult universitatea, care trebuie să devină și puterea morală a poporului român, centrul care se gândește într-una la chestiile naționale.

Fiecare e dator să lucreze, să facă țara tare și mare, dar aceasta se face prin o muncă încordată, prin care se ajută integritatea și se evită, tot ce ar păgubi țara.

În poporul românesc se află razim și rădăcină, din care se pot dezvolta interese mari și instincte pentru lucruri publice și pentru integritatea mare națională, și de aceea trebuie iubit acest popor. Anii viitori pot să fie de mare însemnătate pentru tendința națională, și de aceea trebuie să ne reformăm pentru lucrarea națională, care va veni. Pentru fiecare chestie națională, de prezent pentru chestia țărănească, inteligența trebuie să cunoască datorințele și situațiunea pe care trebuie să o luăm, căci reformându-ne național, vom putea crede în viitorul nostru mare. România e stat mic, dar românii sunt un popor mare, și aceasta se prețuește mult în politica lumii.

Trebuie însă mai înainte de toate ca România să fie o țară, care e pregătită pentru războiu și poporul ei gata pentru oareșcare jertfă. Aceasta se poate însă ajunge numai prin cultivarea spiritului libertății și tendinței pentru dreptatea socială, căci poporul nu trăiește numai din naționalism, ci vrea să fie liber.

Fiecare persoană și cel mai sărac țaran, află despre drepturile lui, și vine în conflict cu autoritățile, cari lucră contrar. Aceste idei au cauzat pretutindenea în lume revoluțiuni și durere în Martie a. c. și în România.

Criza democratică prin care abia a început să treacă România poate să aibă grele urmări economice și politice și d'aceia e datorința noastră să veghem ca dezvoltarea

aceasta să se facă energic și nu acuma ceva și după mai mulți ani iarăși ceva, dacă dorim ca dezvoltarea să fie priincioasă pentru românism. D'aceia trebuie să se formeze partidele din România în sens național descris, toți trebuie să arete că nu prețuiesc bravuri politice și merite de partid, ci se apară faptele și lucrările lor la locul prim. În fine toți slujbași publici trebuie să se pregătească serios, și prin pregătiri și lucru prin care au arătat rezultate, să fie numiți în funcțiuni pe cari doresc a le ocupa.

În această ordine de idei ar fi bine ca cei, cari au suferit din cauza răscoalelor, să renunțe la indemnizația, pe care le aracorda statul român grațios și anume în folosul Băncii Rurale ca fond, pentru cumpărarea moșilor scoase în vânzare, cari se vor da apoi sătenilor în loturi, după puterea fiecăruia.

Statul român n'are nici o obligație naturală pentru o acțiune în favorul proprietarilor mari căci națiunea nu e răspunzătoare pentru starea medievală, care a cauzat răscoala. Cu tot altfel a stat Franța cu ocazia războiului cu Germania, când întreaga națiune franceză a fost răspunzătoare și de urmările războiului, și tot așa a fost și cu Germania, care din interese economice s'a pus pe cuceriri în Africa de sud. Aceste lucruri trebuie să le recunoască bogătanii români și să se ferească de a cere indemnizație pe seama lor dela parlamentul român. Ei sunt din contră datori să acorde indemnizație, care să înlesnească fondul necesar pentru banca rurală. Așa numai vor contribui la înfrățirea ce trebuie să existe între clasele sociale din regat și vor pune baza sigură unei Români mari și puternice.

Nota Redacției. Publicând articolul de mai sus al dlui Teodor Filipescu, care în Bosnia a studiat cu deamănuntul chestia agrară, exprimăm speranța că actualele corpuri legislative, compuse din tot ce România are mai distins, vor găsi calea cea mai potrivită pentru a realiza reformele agrare așa, ca să pună capăt suferințelor țaranilor și întârind această pătură mare a populațiunii țării, să înalțe însuș regatul!

Libertatea și minoritățile.

De dr. U. T. Mihaiu.

III.

Guvernul vrea o singură Ungarie, dar printr-o politică agresivă, este tocmai el autorul desbinărilor cetățenilor în lăuntru țării. Din ce vo fi încăpăținarea sa, întru urmărirea plăsmuirii unei Ungarii naționale, unitare și omogene mai rezistentă, din ce va diviza societatea în tabere mai distincte, mai separate și mai învrăjbite. Iată fructele, pe cari le recoltează politica, care desprețuește minoritățile.

Să fim juști și chibzuiți. Într-o țară poliglota, ca Ungaria, liberalismul este o necesitate de conservare. Liberalismul, este aici patriotismul. Omul liberal nu-i o ființă visătoare, un individ cu idei abstracte, un ideolog, un filozof metafizic, el este patriotul adevărat, stălpul societății în vreme de pace și de războiu. Liberalismul este însaș iubirea patriei și statul are nevoie de a fi iubit, dacă vrea ca să fie tare. Un stat, care nu-i iubit, se descompune și devine la prima ciocnire cu alt stat, prada unuia sau mai multor conchistatori.

Dar iubirea de patrie nu poate exista sub un sistem de apăsare. Iubirea aceasta poate să înflorească numai în aerul liberalismului. Obârșia patriotismului modern este revoluția franceză. Acolo s'a născut patriotismul contemporan deodată cu declarațiile drepturilor omului.

Iubirea către țară, crește cu simțământul libertății, cu ajutorul, cu binefacerile culturale și civilizatorice, pe cari ni-le asigură organizația statului. Despotismul sugrumă patriotismul și face în lăuntru țării străini. Aceasta este politica cea mai rea, pe care o poate face un guvern.

Ce desvoaltă patriotismul? Tradițiunile, credința și datinele moștenite etc. Dar, mai poate fi vorba de dragoste de țară, când guvernul caută ca să împiedice cultivarea acestor factori, cari formează fondul cel mai adânc al vieții cetățeanului? Depinde că nu!

FOIȚA ORIGINALĂ A «TRIBUNEI».

Eroul din Sahalin.

— Vieța aventuriosă a unui ofițer de gardă rus.

Dorosevici, povestitorul popular al literaturii moderne ruse, istorisește într-o revistă o întâmplare nu de toate zilele.

Romanul s'a petrecut în realitate pe insula Sahalin, dar scena antecedentei triste a fost capitala Rusiei, unde cu 27 de ani înainte de aceasta cel mai desmerdat cavalier al cercurilor înalte era Landsberg, ofițerul marțial al gardei nobile.

Pe vremea aceea îi se profetia un viitor mare și norocul îi surâdea în toate; un lucru rar pentru un ofițer de gardă era că îl iubea cea mai frumoasă, cea mai distinsă și mai bogată fiică a Rusiei.

Și în punctul acesta se ncepe tragedia cavalierului mândru, pe care scriitorii dramatici ruși n'o vor lăsa-o neexploată.

Carol Crinestof Landsberg își trage originea dintr-o familie nobilă scăpătată, și jocul de cărți, șampagnia, și amorul l'au aruncat în datorii enorme pe ofițerul atins de atmosfera strălucitoare a gardei. Insurătoarea bogată îi veni tocmai bine căci creditul ofițerului de gardă scăzuse din ce în ce și Wlassow, bătrânul usurar, care în timpul din urmă abia-l putea sătura cu bani pe ofițerul de gardă cheflui, cu greu l-a scăpat din ultima incurcătură de bani. Polițele depuse la usurar formau deja gramezi și acesta n timpului din urmă tot amenința pe datornicul lui cu următoarele vorbe:

— »Așteaptă numai, mândrule cavalier, te voi surprinde eu în ziua nunții, nici nu găcești ce surprinză păstrez pe seama ta!»

Landsberg vede în această promisiune nebuloasă o amenințătoare și se sperie într'atâta încât făuri un plan infernal, pentruca să scape de povara grea a datoriiilor.

Se temeă că usurarul îi va nimici căsătoria apropiată, făcându-i proces pentru cambii și astfel punându-l într-o lumină, par'că prin căsătoria cu o fată avută ar fi voit să scape din situația incurcată, frica l-a dus în ispită pe ofițerul extaziat, și n presara nunții a comis un dublu omor.

În presara cununiei întorcându-se dela cheful de bun rămas dela camarazi, întră la usurar și de frică ca acesta să nu-i facă vre-un neajuns în ziua nunții, îl omorî cu un briciu ascuțit, iar când menagera acestuia alergă, auzind țipete, o omorî și pe ea. Apoi adună toate actele usurarului, între cari găsi polițele lui și între scrisori găsi o epistolă adresată lui... Era scrisă de mână tremurândă a lui Wlassow, îi dorea în termeni plini de curtuasie, toate fericirile pentru ziua nunții, și ca dar trimite toate polițele iubitului lui datornic — ca o amintire veșnică. Și-l rugă să primească toate acestea ca darul de nuntă cu care-l tot amenința că l va surprinde. Dar ca să aibă păreri mai bune despre el ca până acuma, să ia la cunoștință că-l face moștenitorul lui general.

Promisiunea misterioasă așa se împlini și n zori de zi, când poate tocmai împleteau cununa de mirt în părul miresei bogate, cavalierul Lands-

berg zăcea în temniță. Un ofițer care-i era prieten îl petrecu până la ușa închisoarei și îi zise:

— Pe masa celulei tale vei găsi un revolver, e încărcat, ai minte și fi precaut!

— Poți fi liniștit, nu mă voi împușca... răspunse ofițerul asasin către prietinel care venise să i facă un serviciu.

Nu trecu multă vreme și robul de galeră »trăia« pe insula Sahalin.

Due e numele acelei mici localități, unde începură atunci să facă productivă prin colonizare insula pustie. În strămtărea unei crepături de stâncă, în partea cea mai părăsită a lumii zace acest ținut și baicalii semisălbatici, pe cari i-a plasat acolo orizontul de vedere larg al guvernului rus, ca prin ei să răspândească binecuvântările culturii, abia știeau ce să facă cu instrumentele strănse în pumni, despre cari presupuneau prin instinct, că sunt instrumentele tehnicei moderne.

Cu toate acestea se apucă de lucru mulțimea coloniștilor baicali și mai întâiu făcură o șosea largă, ca să se apropie cu caravanele de regiunile îndepărtate ale pustnicilor.

Șoseaua reuși perfect, dar locuitorii insulei se putură bucura de ea numai până la primul vifor de mare, căci uitară s'o mărginească cu șanțuri, și primul vifor o mătură fără îndurare.

...Făcură apoi și un port, dar marea nu se putu împrietini cu el și îl spălă de acolo încă în frageda-i existență. Acum se apucară cu furie să sfredeliască muntele înalt ce le stă în cale... Nu se spăriară nici de dinamită, sfredel și altele?! Dar lucrătorii din partea spusă greșiră direcția.

Patriotismul poate ca să prindă rădăcini nu mai într-o țară liberă, despotismul, este dușmanul său neîmpăcat. Liberalismul și patriotismul sunt un singur lucru.

Matca liberalismului adevărat, este poporul. Liberalismul lui este instructiv, dar adânc, el formează depositul dragostei și al tăriei țării. Politiciani cei mai mulți își iubesc întâiu partidul, apoi țara și numai poporul își iubește cu ardoare țara lui, de care este strâns legat cu toată viața sa. De aceea, nu există un viciu mai mare decât atunci, când se schimbă interesele mari ale poporului, cu ambițiunile de partid, cari sunt adese contrare binelui obștesc.

Dacă interesele unei părți a poporului, printr-o politică îngustă sau vexatorică sunt alterate se slăbește în primul rând țara, care stă presus de orice minister. Un guvern își îndeplinește funcția sa foarte rău, când micșorează veniturile materiale și averile morale ale societății, urmărind o politică, care ignorează minoritățile. Adevăratul sezon al statului, cere respectarea minorităților, fie ele cât de mici. Ori ce minister trebuie să-și zică: minoritățile n'au dreptul de a porunci, dar au dreptul de a trăi nejenate, de a fi ceva, de a se bucura de libertatea lor și de a-și urmări neajunse interesele lor.

Avantajul unui partid, nu se acopere cu acela al țării. Multe partide confundă în mod regretabil interesul statului, cu un egoism propriu. Un guvern, este un fenomen trecător în viața statului, el nu poate fi privit de ceva statornic. Tocmai schimbul guvernelor arată notoric, cât de puțin permanente și cât de falibile sunt vederile și maximele ministerelor față de interesele ne-strămutate ale poporului.

Un minister, care este un partid, nu poate pretinde, ca toți cetățenii să se pătrundă de spiritul său și să-și însușească acelaș fel de gândire și simțire. Tot partidul, fie la cârmă sau în opoziție, propagă dacă este călăuzit de atari vederi, un spirit neliber, forțat și despotic.

Sfredeliră numai două găuri mari, dar nu făcură tunel.

Landsberg, robul de galeră condamnat la muncă silnică pe viață, sosi pe ținutul tocmai pe vremea aceasta. A doua zi după ce sosi corabia tristă, care aducea sute de condamnați, și debarcară se și apucară de lucru. Abia trecuseră câteva zile și primul care-i întrecu pe toți era Landsberg. Tot ce au stricat indigenii în decurs de ani de zile, el a reparat în timp scurt. Cunoștea bine ca nici unul, toate instrumentele îngrămădite acolo. Mulțimea se miră, cum el își pierde vremea cu măsurări, ceea ce până acum nimeni nu făcuse în ținutul acela. Măsură pământul, muntele, chiar și aerul, un lucru la cari hordele din Baical priveau cu gura căscată și nu pricepeau la ce e bun.

Incepu să se zidească din nou tunelul; dar în zlit chip, și mare le fu bucuria, când într-o bună dimineață se întâlniră ciocanele opuse și așa tunelul eră răzbit!

...Pe rând se făcură toate apoi, făcură pod peste prăpastiile râului ce curgea repede, făcură zăgaz în partea alveii care se tot surpă, aveau drumuri admirabile, pe cari nici potopul nu le putea spăla. Postul cocheta îndrăzneț cu valurile spumegânde ale mării. Primiă cu mândrie corăbiile cu vântrele, cari se apropiau spre el.

Trebuie oare să mai spunem, că toate acestea erau opera oficerului viteaz de gardă de odinioară?

Pofta oțelită pentru viață; voința lui insufletită, musculatura lui mlădioasă, învățătura și in-

A doua ședință.

— Corespondență particulară a «Tribunei». —

Viena, 20 Iunie a. c.

La adecă, ar fi să fie a treia ședință, nu a doua. Cea de ieri, la Burg, pentru cetirea Mesagiului, a fost însă mai mult o ceremonie, decât o ședință. Și cu toate că cele din cameră nu sunt, în realitatea lor, de o seriozitate mai adâncă, dar omul este totdeauna dispus a ține mai presus o disordine naturală decât un șablon ne-natural. Iar gazetarului nu i-se poate tăgădui măcar această însușire de om.

Despre ceremonia de ieri în Burg merită să pomenim și noi câte ceva.

Ceremonia în sine se isprăvește iute. Senatorii se înșiră în dreapta, deputații în stânga, iar Maj. Sa, în mijloc și frunte, cetește ce are de cetit, apoi, terminând, pleacă numai-decât. Ascultătorii pleacă asemenea. De seară, ziarele vorbesc de simpatii, — și atât.

E mult mai mare plăcerea curioșilor de afară. Se miră văzând pe socialiști în număr aproape complet, în cea mai îngrijită paradă. Se discutate mult, în cercurile lor mergerea ori absentarea din Burg. Până acum lipsiseră totdeauna, cochetând.

Nici acum, partidul, ca atare, n'a luat hotărîrea să meargă, ci a lăsat în voia fiecăruia, ce să facă. Și voia celor mai mulți a fost să meargă — în semn de mulțumită pentru votul universal.

Și până li-se zicea, — nu știu de ce — în bătaie de joc, socialiști cesaro-regești de acum o să-i numească, desigur, imperialiști.

Cât e pentru ședința de azi, nu prea este ceva de spus. Imbulzeala e ca și la cea dintâiu. Oamenii se adună și acum de vreme. Observ între ei, în stânga extremă a creștinilor socialiști, un țaran în haine ștairiene, simple de tot, cu vestă deschisă, fără guler. Se simte foarte străin. Cum n'are obrăznicia unui Gabányi dela noi, abia cu cine vine la el mai schimbă o vorbă. Coala ce i-se prezintă, o iscălește însă, vâd cu multă îndemănare.

Număr locurile de șezut. Tocmai 516, câți deputați. Șed foarte strâmtorați.

În vremea asta se deschide și ședința la orele 11 și 20. Dacă nu ai da cu socoteala, din glasul stins al bătrânului prezident, foarte puțin a-i afla ce se întâmplă. Un murmur neconținut, este pe deasupra ca o surdină pentru glasul lui.

Se mai cetește odată jurământul în trei limbi, și vre-o 6 deputați, cari au lipsit dela prima ședință, răspund primindu-l.

Se cetesc mandatele protestate.

geniositatea lui, dar afară de acestea instinctul individual al forței omenești, chiar și acolo în lumea monstruoasă de pe insula Sahalin l-a redat omenimii pe răfăcitură, căreia i-a devenit mai folositor așa ca cel mai viteaz erou din ofițerii de gardă...

Soții lui de galeră îi ziceau în batjocură »domnule« și deși îl admirau cu frică pe tovarășul lor cu trecut aventuros, îi admirau virtuțile lui, și însușirile prin cari se distingea; dar pentru situația lui distinsă și pentru multele succese îl priviau cu invidie, și cu ură, mai ales pentru că nu trăia închis în temniță ci locuia »afară«, și nu numai gardianii dar chiar și ofițerii îi zeau d-ta și se împrietinesc cu el, care a fost condamnat și trimis aici deopotrivă cu ei. Il observau cu perversitate și invidie când se da la odihnă, dacă resfoia prin cărți, cetea sau studiă, îl urau poate și pentru aceea, că-și cultiva unghiile albe, par'că ar fi fost în Petersburg iar nu pe insula Sahalin condamnat la muncă silnică pe viață.

Avea mult de lucru și cu funcționarii, cari își temeau de el poziția și-și răsbunau folosindu-se de toate ocaziile imposibile pentru ai da pedepse aspre. Odată unul din invidioșii lui l-au găsit șezând lângă un superior și aceasta a fost destul să-l pună în canțuri și să-l arunce în celulă întunecătoasă pentru mai multe săptămâni. A trebuit să treacă peste multe chinuri nedrepte, căci se temeau de puterea lui individuală și presimțeau dinainte că va ajunge la stăpânire.

În decursul anilor a scăpat viața mai multor oameni; dar viața lui proprie n'a fost niciodată în siguranță. S'a întâmplat și aceea că soții lui

De pe galerie se aruncă niște hârtii.

Se face împărțirea în 9 secții, prin sorți. Vreme scumpă de un ceas se petrece cu asta...

Cum se observă la tot pasul, »noutatea«, stângăcia oamenilor. Așa s de înceți! Cu tipăriturile ce li-se dau nu știu ce să facă — între ele e și Mesagiul — și orice lucru mic se cetește de pe tribună, se adună cu toții grămadă, la poalele ei, în incintă. Firește, văzând că-i o simplă formalitate, fac din mână și se întorc la locuri.

Merg mai aproape, și pentru neconținutul sgomot care înădușe toate. Într'adevăr pe o singură clipă nu poate fi liniște deplină. Bătrânul Lueger, venit cu baston în sală, își trimite vecinii mai aproape să asculte — ca generalul pe adiutanții săi...

Ceva interesant. Un deputat, pare-mi-se zionistul Stand, prinzând vestea că proxima ședință este plănuită pe Marța viitoare, cere, și propune, ca, pentru a lucra mai mult, să se țină ședință și mâine.

La vot rămâne singur. Râsete vesele, și se încheie ședința. E ora 1.

Din Bihor.

— Corespondență particulară a «Tribunei». —

O declarație. — Părerea clubului român. — Brediceanu delegat. — Amânarea procesului celor 41 acuzați români dela Ugra.

Oradia-Mare, 20 Iunie.

Onorată Redacție, »Lupta« vă face imputări, pentru că eu am dat expresiune în »Tribuna« dorinței generale a incriminaților dela Ugra, de a fi reprezentați la pertractarea procesului lor politic prin câțiva deputați naționali. Sunt și eu în curent cu rolul greu al deputaților noștri, ca și cei dela »Lupta«, dar totuș țin să le declar amintitele imputări de absolut nemotivate, deoarece acelea în cazul actual nu pot reprezenta nici vederile clubului național care — după cum mi-a spus dl dr. Lascu — n'a contrazis justei dorințe a bravilor incriminați, ci a delegat pe dl dr. Coriolan Brediceanu să asiste la pertractare.

De altfel și d-nii dela »Lupta« ar trebui să știe, că în ce privește deamna apreciere și încurajarea bihorenilor prin deșteptarea simpatiei obștei față de acțiunea dlor deputați »Tribuna« duce rolul principal. Conziderând marea însemnătate a evenimentelor din Bihor, această atitudine salutară a »Tribunei« merită — nu imputări — ci respect și recunoștință din partea tuturor.

Ce privește soarta procesului, vă aduc la cunoștință, că s'a decis, ca să se împedecă desba-

de robie s'au conspirat contra vieții lui și au năvălit asupra lui când eră singur și nebănuitor. Dar nu i-au putut face nici un rău, el eră mai forte ca toată ceata, care năvălea asupra lui. S'a întâmplat ca l-a mântuit pe cel revoltat și adeseori pe alții. Domolea tulburările, instrua și educă cu mai mare râvnă ca cel mai fanatic misionar, și pe cel mai pervers dușman și-l făcea prieten.

Și pe când făcu un adevărat paradis magic din insula părăsită în decurs de douăzeci și cinci de ani a știut să-și perfecționeze și talentele mari și geniul creator. A construit mașini complicate și a descoperit lucruri practice nu de dragul patentei, dar ca să poată servi prin ele dezvoltarea înfloritoare a lumii lui noi; căci aceasta eră ținta vieții lui...

La îndemnul câtorva rudenii, un bătrân comandant întorcându-se din războiul japonez, îi povestii ce a făcut din insula Sahalin micul gardist de odinioară al bunicului țarului, cavalerul Landsberg...

Ucazul de grațiere al țarului n'a întârziat mult. Landsberg își deschise imediat o prăvălie de măruri și vindea bice, ceai, instrumente pentru cai, păcură, stufe, talpă de cisme. Mergându-i bine negoțul, cumpără și vindea, importă și exportă pe mare tot felul de articole, ce se produceau în abundență pe insulă. Își cumpără casă, se făcu agentul unei societăți maritime, și făcu cunoscută proprietarii de casă de pe insulă și instituția binefăcătoare a asigurării.

Făcu să se respecte cariera negustorească, deșteptă încredere prin principiile lui reale de comerț și avea deja și credit, și comerțul lui

terea în acest timp nemărginit de scump pentru țărani. S'a depeșat dlui Brediceanu să nu vie, deoarece pertractarea se va amâna. După aceea li-s'a spus acuzaților, că dacă voesc amânarea, să nu se prezinte câțiva dintre ei, deoarece în acest caz — fiind vorba de o faptă solidară și cumulativă a lor — pe baza procedurii penale nu se poate ținea pertractarea. Așa sa și întâmplat. De fapt absentând câțiva, tribunalul a dat loc excepțiilor ridicate de dr. Lascu și dr. N. Zigre și a amânat pertractarea, după ce a respins cererea procurorului ca acuzații absenți să fie ex-cortajați cu jandarmi.

Nu se poate descrie bucuria acuzaților, că au scăpat de primejdia mare, de a perde atâta vreme de lucru, mai vârtos că tribunalul a decis diurna pentru martori câte 8 coroane pe zi.

Unde se ajungea cu spesele de se ținea pertractarea!

Correspondent.

Adunarea de vară a comitatului Bihor. — Tisza încă ia parte. — Liberalii se trag în degete cu kossuthișii. — Sedință furtunoasă.

— Raport special al «Tribunei». —

Azi la 19 l. c. a. m. s'a ținut în Oradea-mare adunarea de vară a comitatului Bihor.

De un timp încoace, de când zeul Bihorului, mult slăvitul conte Tisza István, e în pasivitate, de atunci aproape fiecare adunare a congregației e interesantă, agitată, e unicul loc, unde din când în când Tisza își mai poate exercita oratoria lui echivocă atât de mult slăvită din partea aderenților lui.

Iar atunci când arhișovinistul, pseudoliberalul cu înclinări dualistice și antidemocratul Tisza, faimosul politician poreclit de unguri »leul dela Geszt«, își trimite vestea argaților lui politici în celea patru părți ale țării Bihariei, atunci mamelucii, miopii și necopții politici, păpușile automate cu politica lor de struț, a erei, poreclite: »națională«, încep a tremura. Inima li-se face pu-rece, aplecându-se la pământ, când aud urletul leului...

Aici în sală toți sunt liberali, fiindcă oratoria de farizeu, glasul de sirenă al lui Tisza străbate, învinge și înșală sufletele indoielnice, păținașe ale derbedeilor kossuthiști.

Iar dacă ajung acasă în oficiu cu trup cu suflet sunt 48-ști, fiindcă trebuie să joace cum le flueră Kossuth iar nu cum le urlă Tisza.

Așa zic ei — ungurii — Bihorul nu va mai fi liberal nici atunci când în fiecare cerc va ră-sări câte un Tisza István. Iar eu zic, că Bihorul nu va mai fi nici liberal nici kossuthist, când vo-tul universal va fi introdus și va fi reprezentat

luă din ce în ce extindere mai mare mai ales prin export.

Călătorii în Japonia, s'ar fi putut duce și în patria lui în Rusia, dar n'au făcut-o. Își deschise o filială în Vladivostok și pe urmele timpurilor răsboinice se îmbogăți. Spiritul lui întreprinzător nu lăsă nimic neexploatat. Câștigă dreptul de pescuit și exportă pești în cantitate mare. Înființează societăți, topește fer, exploatează mine de cărbuni, și devine din ce în ce mai în-floritoare nu numai situația lui materială ci și starea generală a insulei.

Dacă l-am vedea acuma pe el cu guvernorul renumit al țării de pe insulă, cum e el stimat de toată lumea, l-am găsi în palatul lui particular, pe care — lucru de neînțeles — l-a zidit în fața temniței cu ferestrele spre locul în care și-a petrecut el douăzeci și cinci de ani din viață. Carol Landsberg »Cristoforico«, ar putea să și pună acum pe firmă și titlul de nobil, dar n'o face. Lucrează.

Nici nu face altceva, decât lucrează, mereu, fără întrerupere. Deși viața lui familiară i-a în-tristat o o epidemie contagioasă, care i-a răpit toți copiii, trăiește fericit cu soția lui, o femeie învățată venită din Caucaz, în care și-a găsit o tovarășă deamă de el.

Adeseori are oaspeți la casă, cărora le servește ciaiul vaporos lachei înfracți și înmănușați, și îi laudă colecția bogată toți ceice o văd, chiar și prințul guvernor.

Are mulți atașați, dar pentru aceea cele mai multe lucruri le săvârșește el însuși, iar pe fermele lui înfloritoare aplică mai bucuros soți, cari și-au

prin deputați români, căci românii sunt ceice formează majoritatea populației.

Dar să ne întoarcem la obiect!

Azi săgețile lui Tell dela Geszt au rănit adânc inima de iasmă a patrioților, și eroii încercau să se apere, dar înzădar. Urletul leului învinge mieunatul mășelor.

De asta dată nici nu putea să lipsească Tisza, când la ordinea zilei sunt obiecte atât de însemnate și bune de scărmanat, ca rescriptul comitatului Săbolciu, referitor la transacție, al Comor-nului referitor la independența economică, al Sătmăruului, în care se cheamă bihoreni, să voteze mulțumită și să salute guvernul național, al Aradului, care ar dori, ca mărfurile de origine ungară(?) să fie provăzute cu marcă distinctivă de marfa austriacă.

Chestii nepolitice sunt:

Rescriptele mai multor comitate de a se împedeca emigrarea. Două petiții ale orașului Orade.

Una cere înființarea unei școli industriale speciale de stat iar a doua cere reformarea virilismului.

Pe lângă cele vre-o 504 chestii de puțină însemnătate mai sunt petițiile a lor 17 comune, de a se închide crășmele în Dumineci, dintre acestea românești sunt: Ilija, Micherechiu, Tămașda, Ugra, Paptămaș, Bezna, Valea-neagră, Borodul-mare, Turta și Chețiu.

Incât privește închiderea crășmelor, iată cum vrea să dascălească pe cei dela comitat, fițiuca »Nagyvárad« (nr. 131): »Dar până când neguțătorii dela sate trăiesc între împrejurările comerciale de azi, până atunci crășmele nu se pot închide Dumineca, singura zi, în care neguțătorul poate vinde ceva«.

Nu sunt înzadar la fițiuca aceasta jidani, gândurile și le-au arătat și de data asta. Știm noi zicala aceea: tot mai aproape-i de trup cămașa, decât sumanul!

Ce le pasă perciunaților dela »Nagyvárad«, că poporul român, ungar etc. în urma beției devine din zi în zi tot mai stricat, mai sărac, până când în urmă e silit să ia calea spre America, dar în schimb îi doare de jidovii lor, și ar dori, ca numai acestora să le meargă »gescheftul«, și acestora din urmă le meige atât de bine aici în Hungaria felix.

De altcum adunarea iată cum a decurs:

S'a început la orele 9 și jumătate, sub prezidiul lui Glatz Antal, comite-suprem.

Keszthelyi Zoltán not. prim, cetește obiectele dela ordinea zilei. Se alege membru în comitet Telegdi József, iar în locul lui Hegyessy Márton, care a murit, se alege președinte de onoare: Tisza István.

Keszthely Zoltán, raportează despre actele

împlinit pedeapsa. Și vizitiul lui a ajuns odinioară acolo din cauza unui furt cu omor...

Nu-și aduce bine aminte de trecut și dacă totuși vine vorba despre cei douăzeci și cinci de ani, el îi numește: »când lucram încă acolo«. Părul e alb ca zăpada și deși și-a păstrat umbiletul distins, abilitatea i-a rămas tot cea veche, dar pe fața lui se reflectează fidel marea de suferințe peste cari a trecut. Ochii lui sunt două carități, de mărgele, încunjurate de cercuri adânci și gura lui e desfigurată printr'un zimbet dureros.

Acum se pregătește să se întoarcă în patrie, ca să-și mai vadă odată pe bătrâna lui mamă, care trăiește în Rusia.

Dacă în decursul conversației vine vorba despre fapta lui de acum treizeci de ani, el se condamnă mai tare. Da pedeapsa pe viață o ține de cea mai mare nedreptate a lumii.

— Să fie — zice el — pedeapsa doboritoare pe timp cât de lung, dar pe veșnicie, pe o viață întreagă, niciodată! Nu e lege și nici judecător care ar avea drept să dispună, pentru orice crimă, de o viață întreagă. Să fie aspră, grea, neîndurătoare pedeapsa, dar să aibă odată sfârșit, căci toate în lume trebuie să aibă odată sfârșit! Să nu le ia pe toată viața, toate drepturile, nici celui mai mare criminal! De ce să ispășască bărbatul în vigoare, bătrânul zdrobit, pentru păcatul săvârșit prostește de un băețandru ușuratic?...

Trad. de: Lucreția Russu-Șirianu.

efectuate la comitat. Telegdi József, înaintează o interpelație, referitoare la schimbarea industriei. În vorbirea sa, zice între altele: În timpul când posesorilor dela fabricile de spirt nu li-se plătiu boii îngrășați, s'au apucat și au ținut vaci cu lapte, din care lapte se provedea aproape tot orașul. Astfel că economii mici cari se ocupau cu lăptăritul au pierdut foarte mult, scăzând prețul laptelui. Va să zică înzadar înființăm asociații de lăptărit, dacă țărani nu are unde să-și vândă laptele.

Inger Soliman a vorbit despre emigrare și a înaintat și o interpelație.

Discursul a fost admirabil, însă ungușilor nu le-a plăcut, fiindcă atacă guvernul național.

Iată ce zice între altele: Celit-ați dvoastră, că acum în săptămâna trecută, au emigrat în America 6434 cetățeni ungari? (Ungurii îl injură, fac sgomot și strigă, afară cu el!) Oratorul vorbește despre darea colosală a statului ce o aruncă pe popor, din cauză că statului îi trebuie cătane și tunuri. (Sgomot infernal). Statul subvenționează diferite fabrici de postav zis englez (?) covoară sudice (?)

Ne fâlim cu administrația, cu trenurile, cu căile ferate, cu alte multe de toate. Se înțelege, tot în detrimentul țăraniului.

Noi avem mulți miniștri, și în fiecare an se sporește cu câte unul (râsete infundate), avem un parlament atât de frumos, ca și care nu-i doară în lume. Toate aceste nu corăspund unui stat sărac, agrar cum e al nostru, care nu le poate susține. Deci țăraniul trebuie să emigreze. Modernitatea statului nostru nu poate aduce nici un folos, și nu se poate susține aici la noi fiindcă statul nostru nu poate emula cu un stat industrial. Ce ne ajunge modernitatea, dacă imnul național a amuțit? Intre astfel de împrejurări, să nu ne mirăm dacă poporul maghiar n'are încredere și alipire față de locul natal lăsându-și nevasta și copiii și mergând în America. (Strigăte: Nu e adevărat).

Deci dați poporului economie independentă, piață unde să-și poată prețui produsele, și sufragiu universal, secret după comune. (Sgomot mare.)

Nu știu dacă guvernul actual a făcut ceva pentru împedecarea emigrării, dar știu, că și-a propus, că pentru cazul când n'or avea oameni muncitori, ori aceștia vor face grevă, va aduce culi din China, galițieni. (Sgomot infernal).

Mă rog în secl. XX emigrarea din punct de vedere liberal și umanitar nu se mai poate opri cu forța. Dacă în patria aceasta nu poate cineva trăi își caută o viață mai bună în America, își află loc în țară străină, dacă aici acasă nu are îndeajuns pâne! Emigrarea e o problemă serioasă de care trebuie să ne ocupăm și să luăm în apărare pe țărani și să-i împedecăm emigrarea. Spre acest scop se cere: independență economică, pământ țăraniului și scăderea dărilor.

La noi politicianii voiesc să oprească emigrarea în mod fantastic și idealistic. Ei cred, că aici în Ungaria pică colacii din lună și numai de răsfățat merge țăraniul în America. (Sgomot. Ziarștii maghiari nu iau note demne. Preș. Glatz desvoltă și îndrumă adunarea la ordine. Oratorul are drept de a vorbi, dacă nu știe bine ungurește n'are de a face.)

Pe națiunea maghiară n'a fost nimenea cine s'o lumineze despre mișelile guvernelor anterioare și cel actual. Înaintează o interpelație.

Urmează rescriptul comitatului Sătmăru de a se felicita guvernul. Acest rescript a fost respins.

Urmează petiția celor 17 com. de a se închide crășmele în Dumineci.

Tisza István: E lucru recunoscut de toți, că crășmele comunale mai totdeauna sunt pline de țărani în zile de Dumineci și sărbătoare.

E recunoscută și stricăciunea morală și fizică ce o aduce alcoolul poporului. Poporul nostru toată săptămâna lucrează, Dumineca e unica zi în care se recrează, deci și de această puțină recreație să-l lipsim? Să ne închipuim dlor, că s'ar închide toate crășmele și cafenelele și hotelurile din toată țara! Ce-ar fi atunci? Toate crășmele nu se pot închide. Eu fac propunerea că numai acele crășme să se închidă, unde antistia comună a hotărât, ca să se închidă crășmele.

Propunerea se primește.

Dintre membrii români au fost de față: Aron Bulzan, N. Zigre, Lazar, Dimit. Chișiu.

Oradea-mare, 19 Iunie 1907. Aug. Maior.

Mesagiul de tron austriac.

Dăm de astădată mesagiul, cu care Majestatea Sa a deschis Mercuri corpurile legiuitoare austriace.

Stimaților domni ai ambelor camere,

V'am adunat în jurul Tronului Meu la începutul unei sesiuni parlamentare noi și pline de însemnătate și vă salut cordial.

Sufragiul universal.

Reforma dreptului de alegere, care a făcut majori pe toți cetățenii fără delăturarea nici unui drept anterior în exersarea dreptului electoral și care asigură pentru toți aceeași ingerință în chestiile publice, se bazează pe încrederea, pe care am avut-o față de credința popoarelor Mele către stat.

Chemarea deosebită a camerei alese din nou va fi să dovedească îndreptățirea acestei încrederi și să Mă convingă, că lărgirea bazelor de drept politic merge mână în mână cu concentrarea și creșterea forțelor politice ale statului. Pentru că dreptul conlucrării în a dispune stabilește și datorințele responsabilității. *Tocmai de aceea aștept, ca reprezentanța poporului, aleasă pe baza sufragiului universal, conștie de datorințele, ce le are față cu statul, să fie gata ca împreună cu guvernul Meu să îngrijească de satisfacerea condițiilor de existență ale statului și să producă muncă rodnică pe seama patriei.*

Tot astfel aștept dela camera seniorilor, a cărei mare importanță și însemnătate o asigură însemnate dispozițiuni legislative, credincioasă glorioaselor sale tradiții strămoșești, ca și de aici înainte să fie ca până acuma camera prevederei mature.

Chestiile de limbă.

Dupăce amintește de votarea bugetului și de reforma regulamentului intern continuă:

Deplina dezvoltare a aptitudinilor bogate ale popoarelor Mele o împiedecă divergențele de naționalitate, cari preocupă deja de mult vieța publică. Aceste divergențe își află expresia cea mai puternică în chestiile de limbă, a căror rezolvare până azi n'a reușit. Cu toate acestea nu trebuie să hezițăm, ci factorii competenți să se năzuiască, ca să facă din puterile naționale puteri ale statului. Chestia numai atunci se poate rezolva, dacă toți cei interesați vor stărui serios, ca să înțeleagă trebuințele statului în cadrul legilor lui fundamentale și să se înțeleagă reciproc prin prevenire împrumutată, pentrucă egala îndreptățire politică înființată acuma servește un bun presemn. Această rezolvare ar asigura coniuicrarea neconturbată a partidelor în îndeplinirea datorințelor comune către stat. Cea mai fierbinte dorință a Mea este, ca să pot lăsa cândva poporului Meu ca cea mai prețioasă moștenire proprietățile lui naționale asigurate în mod corăspunzător și astfel să pot asigura pentru totalitate pacea națională, care ar fi proprietatea comună a tuturor prietenilor adevărați ai patriei. Datorința guvernului Meu este, ca să se năzuiască din toată puterea spre acest lucru și să le adreseze tuturor acelora, cărora le e scump deopotrivă binele națiunii lor și binele patriei, rugarea, să conlucreze cu toată abnegațiunea pentru ajungerea acestui scop.

Chestiile economice, sociale și culturale.

Urmează apoi pasagiul referitor la reforma administrației, la reforma economică și socială. Guvernul va înainta proiecte referitoare la libertatea industriei, apărarea muncitorilor, la reformele politice sociale, și la promovarea comerțului extern. Se ocupă mesagiul mai departe de necesitatea extensiunii telegrafului și telefonului, de susținerea clasei de mijloc. Guvernul se va interesa de îmbunătățirea soartei agricultorilor, se va ocupa cu chestia creditului personal și de pământ al lor, căutând să se scărțeze camăta împrumuturilor luate pe pământ. Se va îngrijii mai

departe guvernul de cultura vitei, de chestia minelor, de statificarea căilor ferate.

Un deosebit pond pune mesagiul pe chestiile culturale, în special pe creșterea tinerimei. Se vor aduce proiecte referitoare la instrucția publică, la calificația învățătorilor școlii populare, precum și la instrucția superioară. Pentru institutele de clinică se vor face clădiri nouă.

Situația financiară.

Situația financiară a statului, mulțumită situației pașnice internaționale și a continuii înfloriri economice, e mulțumitoare. Totuș va fi nevoie să se susție echilibrul financiar al statului, având în vedere sarcinile, ce s'au pus în contul tesaurului statului în anii din urmă. Se vor aduce proiecte despre reforma dării după construcții, moșteniri și donațiuni.

Chestii de justiție.

E necesară nizuirea amănunțită a codului civil referitor la dreptul particular. Apărarea copiilor deasemenea va preocupă guvernul. Se va introduce un nou cod penal. Se va reformă legea igienei publice, luându-se măsuri aspre în contra epidemiilor și boalelor animalelor. Se va regulă chestia caselor de alienați. *Se vor lua dispoziții pentru lecuirea cauzelor, cari promovează emigrarea.*

Politica externă.

Relațiile monarhiei cu statele străine sunt foarte prietenești. Divergențele vor trebui totdeauna aplanate. *Influența monarhiei în direcțiunea aceasta va fi cu atât mai cu succes, cu cât vor fi mai sigure referințele dintre cele două state ale ei și cu cât vor fi mai puternice mijloacele forței proprii.*

Transacțiunea.

Pentru regularea acestor referințe între guvernele Noastre decurg tratative. *Deși până la sfârșitul periodului contractelor comerciale au fost date unele puncte de vedere, cari nu se pot schimba, cu toate acestea ar fi de mare însemnătate, atât politică, cât și economică, dacă raportul dintre cele două state s'ar regula, aplicându-se după puțință formele cele vechi și dacă s'ar pune acest raport pe baze solide.*

Intre orice împrejurări ideea conducătoare va fi, să susținem neștirbită pentru generațiile viitoare legătura politică dintre cele două state, sfințită printr'o soartă comună de veacuri și confirmată prin sancțiunea pragmatică. *Tocmai de aceea și din punct de vedere economic cele două state trebuie să evite, fără a vătămă drepturile autonome asigurate, orice slăbire a acestei legături, care în viitor ar putea fi eventual îngrijitoare din punctul de vedere al comunității pragmatice.*

Reformele militare.

Mesagiul pledează pentru dezvoltarea mijloacelor militare și pentru perfecționarea forțelor de apărare. Dar în acelaș timp guvernul se va năzui să suplinească aceste trebuințe ale statului conform referințelor populației. În deosebi se va pune pond pe sprijinirea din partea statului a familiilor lipsite ale celorce sunt sub arme.

Incheiere.

Stimaților domni ai ambelor camere! Soarta mi a permis, ca să pot conduce două generații ale popoarelor Mele. Răspata ostenelei chemării Mele am aflat-o în iubirea și credința probată în toate fazele creșterii a popoarelor Mele, precum și în continua creștere a bunăstării a lor. *Promovarea acesteia și purtarea de grije credincioasă a glorioasei moșteniri a părinților noștri este datorința, căreia i-am consacrat întreaga Mea vieță. Având înaintea ochilor tot acest scop veți afla drumul, ce duce la înțelegere și pace internă, lucru, pe care dacă-l voiu vedeă asigurat, îl voiu ține de cea mai mare îndurare a soartei. Dee Dumnezeu, ca spiritul împăciuitoar al iubirii față de patria comună să plutească deasupra muncii noastre și ca binecuvântarea Cerului să vă însoțiască!*

Din România.

Mesagiul regal cetit de dl Sturdza în Camera este următorul:

»Domnilor senatori,
»Domnilor deputați,

În urma dizolvării adunărilor legiuitoare, colegiile electorale au fost întrunite pentru ca țara să-și arate voința în împrejurările prin cari trecem.

Liniștea internă și pacea dintre cetățeni sunt o necesitate de prima ordine pentru dezvoltarea normală și propășirea neîntreruptă a unei țări. Aveți o frumoasă chemare, aceea de-a stabili un echilibru satisfăcător între păturile sociale, cari formează baza existenței Statului. (Aplauze).

Ploile ultimelor săptămâni au împrăștiat îngrijirile unei secete amenințătoare. Astăzi speranțele într'o recoltă satisfăcătoare au reînviat și munca agricolă vă reclamă la căminele domniilor-voastre. De aceea v'am convocat acum, numai într'o scurtă sesiune extraordinară, pentru a vă constitui.

Până în sesiunea de toamnă aveți timp îndeștător a studia aducerea la îndeplinire a măsurilor anunțate în numele Meu de manifestul guvernului din 12 Martie a. c. (Ap.) Asigurând bunul traiu al țărănimii și așezând relațiunile dintre proprietarii mari și săteni spre mulțumirea ambelor părți, veți desăvârși, prin buna înțelegere și conlucrarea tuturor, o mare și binefăcătoare reformă, care vă rămâne trainică.

Urez ca această legislatură să fie în toate privințele spornică și să asigure progresul economic și dezvoltarea fericită a scumpei noastre țări.

Sesiunea extraordinară a corpurilor legiuitoare este deschisă.

Carol.

(Urmează semnările ministrilor).

Din străinătate.

Rusia.

Palatul lui Stolypin dela disolvarea dumei încoace este străjuit cu mult mai mare grijă, decât până acuma. Se presupune, că revoluționarii voiesc să atenteze la vieța lui. Stolypin nu mai iese în oraș și în împrejurime. La țarul în Peterhof călătorește de două-ori pe săptămână cu vaporul, urmat de două torpiloare. Poziția lui Stolypin la curte s'a întărit atât de mult încât e privit ca dictatorul cu putere nețarmurită al Rusiei.

Guvernul ia deosebite dispoziții pentru regulamentul presei. Mai multe ziare din Moscva au fost pedepsite cu sume mari de bani pentru niște publicațiuni ostile guvernului.

Noua lege electorală, după cum afirmă mai mulți bărbați de stat, între cari contele Witte și fostul președinte al dumei Golovin, nu va schimba mult fața viitoarei dume.

Se crede, că țarul va introduce prin ucazuri mai multe reforme, neresolvate de dumă.

Anglia.

Din cameră. Camera deputaților a primit în a treia cetire, cu 286 voturi contra 63, proiectul privitor la armata teritorială. Minoritatea la votare au dat-o în deosebi naționaliștii și partidul muncitorilor.

Franța.

Greva vierilor a degenerat în scene revoluționare. Astfel a avut loc la Mont-

ZIEGLER AGOSTON,

(proprietarul firmei ZIEGLER FERENCZ),
bandajist academic, furnisorul curții regale,
atelier de instrumente medicale-chirurgicale
UJVIDEK.

Pregătesc tot felul de instrumente medicale și de chirurg, mâni, picioare artificiale, preparate ortopedice, corsete, clistere, irigatore, injectoare pentru organele sexuale femeiești; cearșafuri de pat de gumă pentru copii și lăuze, perini cu aer comprimat, oale de noapte pentru bolnavi, mașini electrice, în sfârșit tot de ce au trebuință bolnavii, medicii, moașele, friseurii să capătă la mine cu prețurile cele mai ieftine.

La dorință trimitem prețuri curente franco și gratis.

pellier un grav conflict între populație și poliție. Tot așa în Narbonne mai mulți țărani au voit să dea foc porților subprefecturii. Miliția i-a alungat pe demonstratori. Aceștia au cercat apoi să pătrundă în edificiul vice-prefecturii prin grădina. S'au dat focuri din partea miliției și ar fi fost gravi răniți 10 indivizi.

Răsculații au dat foc unui car, încărcat cu paie pentru miliție. Pe linia ferată dintre Narbonne și Montpellier s'a comis un atentat asupra unui pod. Acesta a fost însă aruncat în aer numai la o jumătate de ceas după ce a trecut trenul cu șefii arestați ai vierilor. Astfel nu s'a întâmplat moarte de om.

Ședința de ieri a camerei a fost foarte agitată din cauza turburărilor dela Montpellier și Narbonne. Din rapoartele oficiale rezultă, că la Narbonne au fost ucise din partea soldaților 5 persoane. În urma acestor evenimente e mare neliniștea în întreaga Franța.

Adunarea generală a despărțământului „Timișoara” al Aștrei.

— Corespondență particulară a «Tribunei».

La 16 Iunie a. c. a avut loc în comuna Chevereșul-Mare, de lângă Buziaș, adunarea generală a despărțământului «Timișoara» al «Asociațiunii», care adunare, ca și în alți ani, când ea s'a ținut în diferite comune din jurul Timișorii, a fost foarte bine cercetată, luând parte acum vre-o patru sute de persoane, în partea cea mai mare țărani români din comunele învecinate.

Dimineața, când comitetul despărțământului a sosit în Chevereșul-Mare, a fost întâmpinat la gară de preoții locali, de învățătorime și de un grup de vre-o 30 de țărani, cari așteptau cu drag să sosească comitetul și cu deosebire să vadă în mijlocul lor pe harnicul și neobositul fruntaș al neamului nostru, pe domnul avocat Emanuil Ungureanu din Timișoara.

Ajunși în comună, membrii comitetului și alți oaspeți veniți din alte părți, au luat calea către biserică, la ușa căreia îi aștepta tinerimea. La serviciul dumnezeesc, care a decurs cu mare solemnitate, a cântat și corul, aranjat și condus cu multă pricepere de harnicul învățător local, dl George Părvu.

După amiază la orele 2 și jum. s'a ținut o mică conferință la un restaurant din localitate, la care, între altele, s'a primit propunerea dlui Em. Ungurianu, de a se pune bază unui mic fond pentru biblioteca parohială din comună. În urma acesteia s'a deschis o colecție, la care contribuind cei prezenți, s'a adunat 74 de cor., care sumă mai târziu, în decursul adunării generale, s'a și predat epitropiei parohiale pentru scopul avut în vedere.

La orele 3 fix s'a deschis apoi adunarea generală printr'un instructiv discurs ocazional și cu plăcere ascultat de cei prezenți, rostit din partea dlui Em. Ungurianu.

În urma acestuia a urmat o dizertațiune despre: «Influența culturii asupra industriei și economiei», din partea dlui dr. Cornel Crăciunescu, avocat în Timișoara, dizertațiune foarte bine scrisă, ascultată cu multă atențiune și dragoste și sfârșită în mijlocul sutelor de aplauze ale celor prezenți.

A urmat apoi raportul comitetului și al cassariatului, cari după ce s'au cenzurat, s'au aflat în ordine, alegându-se totodată cu aclamațiune și comitetul despărțământului, prin dnii: Ioan Pepa, protopop în Buziaș; Ioan Pinciu, protopop în Ciocova; dr. George Adam și dr. Cornel Crăciunescu, avocați în Timișoara, iar de director al despărțământului dl Romulus Cărbășiu, dir. băncii «Timișana».

Curând după acestea apoi, adunarea generală s'a declarat de închisă și pe la orele 5 seara cei prezenți la adunare s'au despărțit înapoiindu-se

acasă, ducând cu sine amintiri frumoase și învățături folositoare, dela această adunare exemplară a despărțământului «Timișoara» al «Asociațiunii».

NOUȚĂȚI.

ARAD, 21 Iunie n. 1907

— **Mesagiul de tron** în pasagiul său referitor la transacțiune nu poate fi de loc mulțumitor pentru membrii coaliției ungare. La întrunirea de aseară a kossuthiștilor s'au făcut chiar interpelări în chestia asta, iar miniștri Kossuth și Apponyi au răspuns scurt, că «guvernul ungar nu poate fi făcut responsabil pentru mesagiul de tron austriac» și că «e natural ca între guvernul austriac și ungar să fie diferență de păreri cu privire la transacțiune».

— **«Vieța românească»**, excelenta revistă literară ce apare la Iași sub direcția dlui C. Stere, are, ca de regulă, și în numărul său mai recent (pe Maiu) un cuprins interesant și instructiv. Se pare însă că numărul acesta e menit să facă cea mai mare senzație dintre toate cele apărute până acum. Iată cum: dl Al. Vlăduță a publicat în acest număr o poezie intitulată «1907», referitoare la regele Carol I, partidele politice și răscoalele țărănești, făcând pentru multe responsabil și pe M. Sa Regele României.

De când a apărut — mai bine de-o săptămână, ziarele din România, între cari «L'Indépendance Roumaine» și «Voința Națională» au scris mai multe articole de fond, în cari polemizează cu autorul menționatei poezii.

— **Concertul din Blaj.** Ni-se scrie: La concertul universitarilor români din Cluj și Budapesta ce se va da Duminecă la Blaj pe lângă cei indicați va mai concerta și dl C. Răduiescu, baritonistul din Berlin.

— **Ca în Rusia.** Primit și dăm fără nici un comentariu următoarele șire:

«Ieri mi-s'a prezentat bravul țaran fruntaș din Săn-Nicolaul-Român Teodor Elleneș și mi-a arătat o citație dela solgăbirăul din Cefa, prin care *băiatul său de 11 ani*, școlarul Teodor Elleneș e somat să se prezinte la oficiul pretorial. Cauza: cărticelele cu versuri «agitatorice și de conținut trădător de patrie», cari le-a confiscat dela dânsul inspectorul regesc Vasady Lajos. Ce-o mai fi și aceasta? Nici copilașii de 10—11 ani nu sunt cruțați de șicanele ȋranului? Incep a-i întrece pe teroriștii din Rusia și din Pozen. Oradea-mare, la 19 Iunie n. 1907. Dr. Demetriu Lascu.

— **Chestia croată.** Schimbare esențială n'a intrat în chestia croată. Complicațiile sunt tot atât de mari ca mai înainte. *Potosnyák* s'a reîntors la Budapesta din Croația, unde plecase repede în afaceri particulare. El a declarat unui ziarist, că nu recunoaște dreptul comisiei de imunitate al camerei ungare asupra sa. El aparține dietei croate și în dieta maghiară e numai delegat. Mai departe declară, că își va face datoria în camera ungară, de l-ar face bucăți deputații maghiari. Scuze nu-și va cere dela cameră.

— **Demisia alor doi ministri austriaci.** Miniștrii boemi *Forst* și *Pařac* în urma unui conflict avut cu partidul boem și-au înaintat demisia ministrului președinte. Deputații cehi adevărați în întrunirea lor comună de ieri au hotărât unanim, ca înaintea începerii ciclului parlamentar, să-și dea expresie obișnuitului lor protest și susținerii dreptului lor, dar într'o formă cu mult mai aspră luând în protestul lor și negarea constituției și critica reformei electorale. În fața acestei hotăriri ambii ministri au declarat, că în calitatea lor de ministri nu-s în poziția de a subscrie acest protest, și nu pot aderă la o astfel de declarație, care neagă constituția și critică reforma electorală pregătită de ei. Astfel cei doi ministri s'au văzut nevoiți să-și înainteze imediat demisia.

Se crede însă, că se va găsi modul, să se evite demisia lor.

— **Pânea temniței din Arad.** De mai mult timp printre întemnițații tribunalului din Arad s'au observat nemulțumiri, fiindcă pânea ce li-se dădea era foarte rea și plină cu tot felul de murdării. Starea asta de nesuferit i-a îndemnat pe robii, vre-o 100 la număr, Miercuri, când au fost duși în atelierele de lucru, să refuze orice lucru și au declarat că nu iau nici o unealtă 'n mână până când direcțiunea temniței nu le-va asculta plânsoarea.

Direcțiunea temniței a înștiințat cazul la procuratură de unde a sosit la moment procurorul Szakolczay. Acesta cercând să-i silească pe robii la lucru ei s'au opus și poruncii lui.

Văzând procurorul că situația poate deveni periculoasă a dispus închiderea robilor în celule separate. S'a chemat apoi poliția ca să examineze atelierul brutarului May, care prevede temnița cu pâne.

Căpitanul de poliție cu medicul suprem al orașului au vizitat mai întâiu pânea, ce se afla la robii, și au constatat că nu numai e foarte rea și nesănătoasă, dar e plină totodată cu tot felul de ingrediente murdare. După asta au făcut perchițiție și în atelierul brutarului, dar despre cele aflate acolo încă n'a ieșit nimic la lumina zilei.

Încontra brutarului May s'a făcut arătare la poliție, unde s'a ținut pertractarea azi la orele 9 a. m.

— **Cununie.** Dl Petru Balaș, culegător-tipograf și d-șoara Sidonia Papp anunță sărbarea cununiei lor, ce se va celebra Luni (a doua zi de Rusalii) în Catedrala din Arad.

Felicitările noastre!

— **Biblioteca Academiei Române** a fost cercetată în cursul lunei trecute, de 813 cetitori cari au consultat 2355 volume și de 10 cetitori, cari au consultat 26 volume împrumutate acasă.

În sala de lucru s'au aflat în luna trecută 1773 volume și reviste române. 31 de cetitori au consultat 144 manuscrise, 29 au consultat 855 de documente, iar 21 au consultat 29 cărți vechi românești, între anii 1508 și 1830.

Biblioteca Academiei a sporit în luna trecută, cu 287 volume și broșuri, 179 reviste române, 174 reviste străine, 227 stampe și portrete, 3 volume manuscrise, 9 documente, 32 fotografii, 358 foi volante, 1 notă muzicală, un sigil și 55 medalii.

— **Expoziția de copii amănată.** Vestim prin aceasta pe cei interesați, că din cauze independente de voința noastră, suntem siliți a amâna ținerea expoziției a 2-a de copii din comuna Ilimbav, ce era proiectată pentru a 2-a zi de Rusalii, pentru una din zilele lunei Septembrie sau Octombrie a. c. Sibiiu, 17 Iunie n. 1907. Comitetul central al «Reuniunii române de agricultură din comitatul Sibiiu». Pantaleon Lucaș, președinte; Vic. Tordășian, secretar.

— **Incheierea anului școlar la seminarul «Andreian»** se va face, precum cetim în «Tel. Rom.», Sâmbătă, în 9/22 l. c. la 10^{1/2} ore a. m., în sala de refectoriu a institutului. Serviciul divin, sf. liturgie și rugăciunea de mulțămire, se va ține în biserică catedrală, începând dela 9 ore a. m., iar după terminarea acestor servicii divine se va face și parastas pentru odihna sufletului fericitului în Domnul arhiepiscop-metropolit Andreiu baron de Șaguna, obișnuit a se face altădată tot la încheierea anului școlar, în 16/29 Iunie, ziua aniversară a morții.

— **Convocare.** În virtutea §-lui 41 din statute, membrii despărțământului «Beiuș» al «Asociațiunii pentru lit. rom. și cult. pop. rom.» și toți binevoitorii deșteptării poporului nostru, sunt poftiți la adunare cercuală în Beiuș, în 26 Iunie st. n. d. a. la orele 4. Ordinea de zi: 1. Darea de samă a comitetului. 2. Alegerea comitetului. 3. Inscrierea membrilor noi. 4. Propuneri. După adunare urmează concert cu teatru de diletanți. După aceea petrecere cu dans în ospătăria «Ștăna de vale». Prețul de intrare, în favorul bibliotecii despărțământului după plac. Beiuș, 10 Iunie din ședința comitetului. Pentru comitet: Fabian.

— **Râu otrăvit.** Crișul-aib chiar și după unele ploii mai mici iese din abia sa fiindcă matca i-e plină cu noroiul ce se scurge cu apa din șteampurile cari sunt în jurul Bradului — făcând

mari pagube în fânățele și sămănăturile locuitorilor din apropierea lui. Afară de aceea apa râului conține otravă, căci la spălarea aurului în ștampuri se folosesc ciankali, astfel că au pierit și peștii din râu, ba de un timp încoace, apa e atât de otrăvită, că nici vitele nu se pot adăpa din ea.

— **Examen și concert.** Senatul școlastic dela școala gr.-cat din A. Ilulia lipoveni invită la examenul și maiialul elevilor cari se vor ține la 24 st. n. (a 2-a zi de Rusalii) în școală, iar maiialul în localitățile dlui Antoniu Cricovean. Inceputul la 2 ore d. a.

— **Om tare.** Ni se scrie din Revetiș, că în urma unei prinsori cu Mihai Oprea, țăranul, Todor Hunger a dus pe umeri doi saci mari de făină și a câștigat astfel rămășagul de 32 cor.

— **Teatru electric.** Pe strada Boczkó, peste drum de »Boul roșu« a sosit teatrul electric alui Winkler. Acest teatru e un cinematograf american, renovat. În tot locul a avut cel mai mare succes, la Paris în anul 1900 a fost distins cu Grand Prix. Producțiunile se fac după cel mai nou metod. În Ungaria aici se poate vedea pentru prima oară.

Tablouri liniștite, asupra ochilor au un efect plăcut.

Curentul electric e condus de mașinaria proprie cu aburi care are o putere de 20 de cai.

Reprezentății zilnice, cu cel mai mic preț de familie.

Program: *Sâmbătă și Duminică (22 și 23 Iunie):* 1. Ucnnicul de cofetărie petulant. 2. Bărbierit imposibil. 3. Baia cărbunarului. 4. Automobilul fugar. 5. Prima plimbare a bebeu-iui. 6. Vânătorul de femei. 7. Inima întrece mintea. 8. Cilindrul magic. 9. Serenadă în lună. 10. Asasinul nevinovat.

Repertuar bogat. Duminica dela 3 oare după prânz până la oarele 11 noaptea. În celelalte zile se încep reprezentațiile dela oarele 8 și 9 seara

Prețurile: locul I: 60 fil., locul II: 40 fil., locul III: 20 fil.

Solicita cu părtinire on. public cu distinsă stimă Winkler Lambert, proprietar.

Mașini și filme totdeauna în mare asortiment se află de vânzare la proprietarul.

— **Antidol** este medicamentul cel mai bun contra durerii de cap, migrenă, trocnă. Pentru efectul admirabil a fost premiat la expoziția de igienă din Paris, Londra, Berlin și Bruxela cu medalia de argint. Medicamentul nu trebuie beut, ci pe palmă pus și sorbit. O sticlă de Antidol costă 1-20 cor. Se capătă în toate farmaciile și în laboratorul chemic a lui Vilmos B. Debreczen.

— **Nu știe ce e spre binele lui,** cel-ce spre îngrijire: mustăților folosește tot felul de unsoare. Ceea-ce dă culoare frumoasă mustățelor, ce le întărește și le îndeasă este numai vestita unsoare de mustăți de Hajduság (Hajdusági bajuszpedrő) inventată de Grósz Nagy Ferencz farmacist în Debreczen. — 3 șcatule 2 cor. 50 fil., trimise raucă cu rambursă.

— **Nu mor porcii** nici nu se îmbolnăvesc dacă se întrebuințează pravul pregătit de farmacistul Kun István din Hajduszovat. De aceea se nu pregete nime a cumpără acest prav. Mai pe larg între inserate.

— **Față frumoasă** nu putem avea decât numai prin folosința continuă Crema viorea (Ibolyka) apa de spălat viorea, săpun viorea și pudra viorea a lui Balla. Mai mult între anunțurile din ziarul acesta.

— **„Nu mai e“** pipă cu băgău, inveninare de nicotin, fum de tutun puturos. Să folosim camisul totdeauna curat, lungimea 65 cm. 3 cor. în loc 45 cm. lung. 2 cor. Tigaretă dela 90 bani. Tevele de ciubuc se fabrică la comandă. Pipă de vânat nouitate 3 cor. Se trimite ori-unde cu rambursă din partea lui Horváth Florián, Budapesta, Ráday-utca 14.

Examene.

Examenle școlii super. de fete din Arad se vor ține Luni, în 11/24 Iunie a. c. înainte și după-ameazi (dela 8—12 ore a. m. resp. dela 3—6 ore p. m.), iar festivitatea de încheiere va avea loc Marți, în 12/25 Iunie a. c. după-ameazi dela 3—5 ore.

Ultime informațiuni.

Din dietă.

— Prin telefon. —

Budapesta, 21 Iunie 1907.

Ședința de azi s'a petrecut în ordine și fără vre-un incident. Croații urmează cu vorbirile lor lungi obstructioniste, iar partidele maghiare s'au resignat: ascultă fără să mai facă scandal.

Astfel azi au vorbit doi deputați croați, se înțelege, în limba lor, ședința întreagă.

Demisia guvernului croat.

Ziarele din Budapesta, chiar cele apropiate de guvern, aduc știrea, că în legătură cu mergerea lui Wekerle la Viena stă fără îndoială și apropiata demisie a guvernului croat.

Raporturile între guvernul ungar și cel croat au ajuns, în urma obstrucției croaților, în așa stadiu, încât se pare că demisia unuia dintre cele două guverne se impune.

Nici vorbă: M. Sa va prefera să țină pe Wekerle.

Naște însă întrebarea: oare o schimbare de guvern la Agram o să determine pe deputații croați să schimbe și ei atitudinea lor?

Din contră: asta o să înverșuneze și mai rău pe rezoluționiști și conflictul dintre unguri și croați o să crească încă.

Nu e de admis, că Wekerle numai de aceea ar fi grăbit la Viena ca să mulțumească pentru decorație, ci criza croată a ajuns într'un stadiu hotărîtor.

»Budapesti Hirlap« a mai lăsat în tonul rășboinic și se miră cum nu înțeleg croații interesul mare (frica de *Drangnach Osten!*) ce-i leagă de unguri.

»Az Ujság« arată că politica, față de croați, a coaliției este o — împleticire! Azi se hotărăște să exchidă pe Potocsnyák dela 30 ședințe, mâne intervine Justh și se hotărăște că e destul ca deputatul croat să ceară iertare, poimâne vor răbda chiar și aceea, ca Potocsnyák nici bună ziua să nu zică!

Ultimele știri, ce primim din Budapesta prin telefon, ne anunță că între șefii partidelor din guvern și între croați se urmează negocieri în vederea încheierii unei înțelegeri fie chiar trecătoare.

Dificultatea este însă că guvernul și dacă ar vrea, n'ar putea să cedeze, fără a se blama. Atât Kossuth cât și secretarul său Sztérényi prea s'au expus încât să poată renunța la părțile esențiale din proiect.

Din parte-le croații spun că nu se întorc acasă, decât după ce s'au expus până la extrem în lupta pentru dreptul limbei lor.

O eventuală criză în guvernul croat ar înăspri încă lucrurile.

S'au ivit apoi divergențe de vederi, în chestia croată, chiar și între membrii guvernului. Acestea deosebiri de vederi sunt însă nu privitoare la fondul chestiei, ci la modalitățile de urmat și se menține știrea lansată de »Az Ujság«, că cei din coaliție fac tot posibilul să scape de Wekerle și să pună în locul lui pe Apponyi, în care kossuthiștii au mai multă încredere.

Cuprinsul mesagiului împărătesc a îngreunat situația guvernului. Cu toate aplauzele dela club, nu e secret, că între kossuthiști depresiunea e mare și după răspunsurile de ieri ale lui Kossuth și Apponyi.

Concert, petreceri.

— **Maiialul școlii române din Arad** se va ține Luni, ziua a doua a sfetelor Rusalii în 11/24 Iunie 1907, în pădurea mare numită »Csálla«. Program: 1. La 7 oare a. m. plecarea școliarilor din curtea bisericii spre pădure sub sunetul muzicii. 2. Jocuri pentru școlari. 3. Prânz comun. (Participarea 1 cor.) 4. La oarele 2—8 joc pentru tinerime. 5. Reîntoarcerea în oraș cu muzica. — Venitul curat este destinat spre scopul ajustării școlii și fondului cultural al »Reuniunii învățătorilor«. Taxa de participare este 60 fil. de persoană. Suprasolvirile și contribuțiile benevole se vor primi cu mulțămă și se vor cvita publice.

Economie.

Aviz. Se aduce la cunoștința tuturor, cari au semnat acții la înființându-l institut de credit și economii »*Drăganul*« din Beiuș, că adunarea constituantă — cu ordinea de zi fixată în §-ul 154 din art. de lege XXXVII din 1875 — am defipt-o pe 26 Iunie 1907 st. n. a. m. la 10 ore în sala cea mare din ospătăria opidană.

În interesul constituirii sunt rugați toți acționarii, ca după putință în persoană, ori prin plenipotențiat să se prezinte la această adunare.

Aviz separat s'a trimis la adresa fiește-căruia acționar.

Beiuș, la 4 Iunie 1907 st. n.

Fondatorii.

Bursa de mărfuri și efecte din Budapesta.

Budapesta, 20 Iunie 1907

INCHEEREA la 12 ORE :

Grâu pe Oct. 1907 (50 klg.)	10:35—10:36
Secară pe Oct. 1907	8:38—8:39
Ovăs pe Mai	7:34—7:35
Cucuruz pe Iulie 1907	5:78—5:79

INCHEEREA la 5 ORE :

Grâu pe Octomb. 1907	10:27—10:28
Secară pe Oct. 1907	8:38—8:39
Ovăs pe Mai	7:26—7:27
Cucuruz pe Iulie 1907	5:77—5:78

BIBLIOGRAFIE.

A apărut »*Lucașărul*« Nr. 11 cu următorul sumar:

G. Murnu: Monamente antice din Roma. P. Duifu: Tocmeala (poezie). Al. Ciura: Aduceri aminte. Al. Ciura: Din popor (poezie). Z. Bărsan: Un vis (poezie). I. Constantinescu: Din lumea celor mici. I. Borcea: Ifigenia în Taurida de Goethe. (Actul III. Scena III.) M. Cunțan: Frați de cruce. Dări de seamă: Omer: Iliada, Episcopul Atanasie al Râmnicului. Cronică: Donnii petrec, Fum, Un turneu de teatru, Hermania, Știri. Ilustrațiuni: Vederi din capitolul din Roma, Satirul în odihnă după Praxitele, Venera capitolină, Lupoica cu Romulus și Romus.

Redactor responsabil Ioan N. Iova.

Editor-proprietar George Nichin.

Loc deschis.

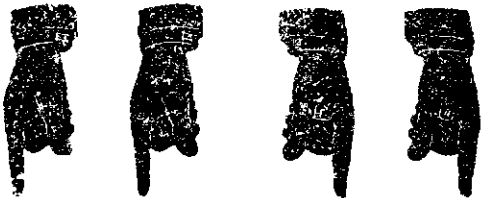
AVIZ!

Proprietarul acțiunii Nr. 776 prin aceasta se recearcă a-și achita acțiunea sa, în caz contrar acțiunea se va vinde altuia, și sumele solvite cad în favorul fondului de rezervă.

T.-Cubin, la 19 Iunie 1907.

Direcțiunea

Institutului de economii și credit societate pe acția »DUNĂREANA«.

GROSZ NAGY FERENCZ

farmacie și laborator
de articole cosmetice

DEBRECZEN, colțul străzii Șaş

recomandă cele mai renumite medicamente ale sale.

132 de ani cu bun renume!!

Hajdusági
Bajuszpodrá.

Vedjegy.

Pomadă de mustață DE HAJDUSÁG!

Mustața e frumoasă

dacă întrebuințezi

pomada Hajduság,

cea mai bună pentru creșterea și potrivirea muste-
telor, pregătită din materie neunsuroasă. Efectul
se vede foarte lute și cu siguranță. Scutit prin
lege. Un borcan 50 fil. Prin poștă se trimite numai
3 borcane cu 2-15 Cor. Pe lângă rambursă gratuit.

Mai mulți de o mie de medici renumiți re-
comandă și comandă pacienților lor

Balzamal reșesc

contra podagrei și a reumei,
recunoscut mai bun medicament de in-
treaga lume.

O sticlă 2 cor. In provincie 2 cor. 50 fil. 3 sticle 6 cor. 65 fil. pe
ângă rambursă gratuit. Medicament îngăduit de către ministrul de interne.

CREMA FAY.

O mare bucurie poate fi pentru dame, că am in-
venta un medicament, unicul, ce nu-i stricăcios
pentru pielea feței.

Știind că toate alifile de pân'acum pentru înfrumusețarea feței sunt
stricăcioasă, după multă străduință mi-a succedat, se inventez un medica-
ment nestricăcios. Nu conține mercuriu, prin urmare:

Crema Fáy e unica nestricăcioasă contra pistruilor, lubri-
fitor și alte boale de piele.

Crema Fáy dealătură ori ce beșicătură, peciugini și ori
ce pată.

Crema Fáy face să dispară sbârciturile, fața pielii o face mai
fină și mai curată.

Crema Fáy nu conține nici plumb nici mercurul, și astfel
nu e stricăcioasă.

Crema Fáy nu conține materii unsuroase, e în formă de spumă,
cu miros plăcut și nu face să lucească fața.

Crema Fáy se poate folosi și ziua, deoarece nu conține un-
soare și suplimente bine poudra.

Un borcan de CREMA FAY 1 cor. Săpunul Crema Fáy, regele să-
punurilor de toaletă: 1 cor.

Pudra Fáy întrebuințată cu crema cu tot redă feței o culoare
frumoasă, purpurie. O cutie 1 cor.

Pentru sulemenirea feței

corespund trei culori, de
roșie închis nrul 18, deci la comanda rog să vă provocați la numeri.
Acestea alifii sunt atât de naturale, încât ori cine le poate întrebuința fără
se observa însă. — Un borcan 4 cor.

Apă de pistru.

Cel mai bun medicament pentru delaturarea a
pistruilor efect admirabil, căci îndată redă feței
culoare curată, și nu-i stricăcios. Prețul unei sticle 1 cor. 20 fil. Săpun
de fiară pentru aceasta apă 80 fileri.

Medicament pentru vopsirea părului

în culori blond,
brunet și negru. Efect la moment. O singură vopsire e îndeajuns, ca păr-
ul sau mustața o lună să aibă culoarea ce-o dorește. Nu înaprește păr-
ul. O sticlă cu medicament pentru ori și ce culoare 4 cor., ce
e de ajuns pe un an întreg.

Picturile Senega pentru piept.

(Contra tusei și a
astmei.) — Iarna in-
deosebi pe vremea, când e noros mulți sufar dn tusa, respirare nere-
gulată, astmă, năduseală etc. Aceste boale il istonesc pe om in un
grad, că de multeori abea poate să doarmă, asudă, are dureri de cap,
spate. De toate acestea se poate mântui ușor, dacă întrebuințează Pică-
turile Senega pentru piept. Prețul unei sticle 1 cor. 40 fil.

Blenorrhin

este cel mai bun medicament pentru boale venerice
atât la bărbați cât și la femei. In o săptămână
deplină însănătoșare chiar și la morburile vechi. Mare discreție,
pe din afară cu inscripție «Coloniale». Prețul unei sticle cu cele necesare
se ajunge se vindece pe femeie sau bărbat, 3 cor. 50 fil.

Pilule Resanguin,

unicul medicament in caz de neregularitate
periodică, la dureri ascunse și la răcell
de acest soi. Inceată durerile, la moment redă sănătatea. — Un
borcan 2 coroane.

Picături indiane pentru dinți

alul NAGY. Freccând
gingivalele cu ele, du-
rerile de dinți provenite din ori ce cauză, ncteează la moment. O sticlă
70 de fil.

FARMACIA

GROSZ NAGY FERENCZ DEBRECZEN.

Comandele pentru liferarea se face cu reintoarcerea poște
in întreagă țara.

Fabrica lui

Luca K. Alexievits,

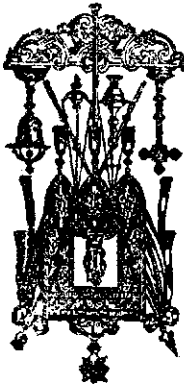
pegător de haine preoțești

Recomandă atelierul său asortat cu tot
felul de revizite și haine preoțești de îm-
brăcat în vremea slujbei în
biserică.

Pregătește tot felul de
icoane sfinte legate foarte fru-
mos cu aur și mătasă. Pregă-
tește steaguri, prapore, și altele.
Icoana mormântul lui Christos
il face foarte frumos.

La cerere trimite catalog
și preț-curant gratuit.

Fabrica de metale a lui Dénes Béla

Oradea-mare (Nagyvárad)

Fabrica: Kossuth Lajos u. 2. — De-
pozitul fabricii: Nagyvárad, Bémer-tér.

În Budapesta Király u. 13.

Cadouri de nuntă și de ocazie se
se află exclusiv numai în depozitul
de fabrică din Bémer-tér.

Aruncă în foc

gulerile și
mangetile

întrebuințate și cumpără numai cele făcute

din **celuloid**, ce in privința calității
și a cruțării sunt in-
dispensabile pentru fiecare domn. In toată

vremea mare asortiment de modele de ră-
mășițe din celuloid albe și colorate, — și
cateloage trimit gratuit. — Cu stimă:

Lauritz Ferencz

pregător de gulere și mangete din celuloid

Timișoara-Jozefin, strada Csillag nrul 17.

Anunț.

In comuna Căpruța u. p. Berzova (co-
mitatul Arad)

se află de esarândat

foarte acomodată pentru boltă. Esarândarea
se face exclusiv vre-cnui român. Ofertele
sunt a se trimite la administrația «Tribunei»
Cu deslășiri in cauză servește preotul
Dimitrie Maci, din Căpruța.

„Laboratoire Cosmetique Matild”

Contra catharelor cele mai învechite a le

ofticeii,

mai folositor e decât ori și ce altele siru-
pul de brad Cas-
tillio. Alină tusa, în-
cetează asudările de
peste noapte, paten-
tează apetitul holna-
vului, încetează scui-
parea de sânge. Pre-
țul unei sticle 2 cor.
40 fil. In casuri de
tot grave și pilulile
„Guajacolin” o
cutie 4 cor.

47 Klgr. cântărea
di Dr. Gera Attila din Volo-
sánka, care din tubercu-
losă s'a vindecat prin siru-
pul de brad Castillio și de
sirupul Hypophosphát

s'a îngrășat de 120 Klgr.

Pentru anemici,
femei în galbi-
nare, pe cari fi
doare foarte mult
mijlocul spatelor,
cărora le slăbesc pu-
terile la un lucru
bagatel, pe cari con-
secvent li doare ca-
pul slabilor, cari doresc că se îngrășe și în-
tărească, cel mai bun medicament e „SYR
HYPOPHOSPH. Co KUN”, recomandat
de mai mulți medici. O sticlă 2 cor. 40 fil.
Epistole de recunoștință in schimbul tim-
brelor de trimetere pot da ori și cui.

Iată câteva:
On. Dlui Kun István, farmacist in Hajduszovát.
Vă rog a mi mai trimite o sticlă sirup de brad. Cu
efectul celei lalte sunt deplin mulțumit. Cu stimă
Nicolau Bogdan, paroch, Miclău-Lazur, u p. Drág-
Cséke.

On. Dle! Lucrurilor publicate in ziar nu le-am dat
crezământ până acum, dar de când am comandat dela
Dia siripul Hypophosphat, recunosc că și in ce-
nusă se găsește mărgăritar. Ori și cui pot reco-
manda cu conștiința liniștita medicamentele D-
voastre. — Dzeu să te trăiască, ca să poți lucra
pentru binele omenimei etc. Alexandru Gera,
preot gr.-or., conducătorul domeniului episc., Beiuș.

Fără mercuriu și plumb! Nestricăcios!

Doamnelor!
Dacă doriți o față curată, fru-
moasă și rumenă să-ții delă-
turi pistruil, petele de ficat,
so întrebuințezi

CREMA-ALIFIA-SAPUNUL PUDRA

1 coroață.
1 cor. 60 f.
80 fileri.
1 coroață.

Dacă nu folosește, prețul se retrimit!

Nu mai mor porcii!

Pravul de porci (scutit prin lege și sprituit de
stat) este o in-
venție epocală
pentru econo-
mii. Cine o in-
trebuințează
după îndrumă-
rile prescrie:
porcul scapă
și de boala
cea mai pri-
mejdioasă și
că cele scrisă
nu formează
reclamă, mă
îndătoresc se
dau prețul
pentru fiecare
porc mort, da-
că întrebuin-
tând acest prav,
porcul totuși o murit. — O
cutie 2 coroane.

Se capătă
la farmacistul KUN ISTVÁN
laboratoriu de medicamente cosmetice

„Laboratoire cosmetique MATILDE” (intemeiat
după modelul celui din Paris la 1895 in Budapesta)

HAJDUSZOVÁT 3a (lângă Debreczen).

Correspondență din România se recere in limba fran-
ceză sau germană.

*Se recomandă
a executa următoarele:*

OPURI și BROȘURI		FOI PERIODICE
INVITĂRI BILETE DE LOGODNĂ <small>dupa dorință și în culori</small> BILANȚURI ANUNȚURI FUNEBRALE	● Tot felul de lucrări tipografice ● <small>de către cineva de această branșă</small>	PROGRAME BILETE DE CUNUNIE <small>dupa dorință și în culori</small> ADRESE BILETE DE ÎNTRARE
<div style="border: 2px solid black; padding: 10px; display: inline-block;"> <h1 style="margin: 0;">„TRIBUNA“</h1> <h2 style="margin: 0;">ARAD</h2> <small>Str. Deák Ferencz nr. 20</small> </div>		
PREȚ-CURENTURI <small>de cel-cel limbă</small> NOTE STATUTE • LIBELE CIRCULARE	● Diferite tipărituri pentru bănci ●	CĂRȚI DE VISITĂ <small>diferite formate</small> MENU PLICURI CU FIRMA OBLIGAȚIUNI
<i>Comandele primite să efectueze prompt și conștiincios.</i>		
CĂRȚI în COMISIUNI	<i>Prețuri moderate!</i>	EDITURĂ PROPRIE

Adriai biztosító társulat vagyonkimutatása

Főmérleg (A) Életosztály.

1906 december 31-én.

Főmérleg (B) Elemi osztály.

	korona	all.		korona	all.		korona	all.
VAGYON			TEHER			VAGYON		
Ingatlanok	7.195,000	—	Külön nyereség-tartalék	2.000,000	—	Részvényesek váltói	4.900,000	—
Értékpapírok	75.125,311	—	Rendelkezésre álló tartalék	900,000	—	Készpénz Triestben és a képviselőiségeknek	358,002	47
Fenti értékpapírok 1906. decz. 31-ig járó kamatai	365,060	59	Árfolyam-ingadozási tartalék	2.592,506	—	Hitelintézetek, tak. pénztárak és bankároknál elhelyezett tőke	7.354,039	86
Jelzálog-kölcsönök	4.843,600	—	Díjtartalékok	88.095,019	31	Ingatlanok	963,750	—
Kölcsönök állami biztosítékkal	1.747,962	18	A kamatláb le- (a viszont- szállítására szolgáló díj- tartalék	—	—	Értékpapírok	11.698,758	—
Kötvénykölcsönök	7.435,385	70	Díjtartékok	—	—	Fenti értékpapírok 1906. decz. 31-ig járó kamatai	71,958	98
Hasonlítható járadékok és tőkék	29,570	74	Díjtartékok	—	—	Váltók tőkéje	676,810	67
Követelések más biztosító-társaságoknál	83,755	30	Függő károk	500,000	—	Kölcsönök értékpapírokra	222,741	74
Ügyvétségek kinnlevőségel	1.794,070	05	Biztosító-társaságok követelése	4.040,133	16	Követelések más biztosító-társaságoknál	2.490,341	40
Különféle adósságok	180,908	70	Függő károk	1.285,137	25	Ügyvétségek kinnlevőségel	1.955,711	38
Még nem törlesztett jutalékok és szervezési költségek	—	—	Biztosító-társaságok követelése	118,678	12	Különféle adósságok	871,576	03
Leltár	—	—	Különféle hitelezők	1.040,027	91	Életosztály (folyós. egyenlege)	580,022	56
			Társasági közbeigazítás (folyószámla egyenlege)	580,022	56	Még nem törlesztett jutalékok és szervezési költségek	—	—
						Leltár	—	—
	98.951,524	82		98.951,524	32		81.443,411	22

A társulat fennállása óta, azaz 1838. június 1-től 1906. december 31-ig károk fejében kifizetett **588,098.187.51** koronát.

Igazgatóság. Igazgatók: gjanstätteni dr. Albert Agost báró, rászalmási Frigyesz Adolf vezérigazgató, lovag Páral József, Balli Pál báró, Salom Henrik, dr. Sandrinelli Scipio lovag, Pavin János vezérigazgató.

Részes mérések alulról képviselőknél kaphatók. Ugyanott mindennemű felvilágosítások közzétételével, valamint felvételnek a legelőszövege díjtétel és a legelőszövege feltétel mellett élet-, tűz-, szállítvány- és betöréssel elleni biztosítások az „Adriai biztosító társulat”, jégbiztosítások a „Déli” jég- és viszontbiztosító-társaság és balcsot és szavatossági biztosítások a „Nemzetközi balcsot elleni biztosító-társaság” részére.

Magyarországi Osztály: BUDAPEST, IV. kerület, Váci-utca 20. szám, a társulat házában.

Lichtenberger L. vezérigazgató.

Frigyesz M. titkár.

Reprezentat in Arad:

prin „Aradi Ipar- és Népbank“
Walder, Hehs,
Salgó Pál, secretar.

Anunț.

Ca practicant,

află imediat aplicare un tinăr din familie bună, absolvent de cel puțin 3—4 clase gimn. sau reale la firma:

Ioan Comșa & Fiu, Seliste.

Dr. Böns Károly

și-a deschis

cancelaria advocațională

in Arad

piața Boros Béni nr. 4.

Anunț.

In comitatul Bihorului e de vândut **2500 jughere de pământ**

cu edificiu prin parcellare. Se poate cumpara în cantitate dela 5 jughere în sus după plac. Cumpărătorii să se adreseze în persoană la avocatul

dr. George Roesin.
Nagy-Szalonta.

Cimbale

cu aparat intern de oțel, cu ton fermecător de frumos, cu ajustament plăcut lăferează pe lângă rate și cu bani gata

fabrica de instrumente muzicale

a lui **VARGA ÁRPAD**

MAKÓ

(Lădița de poștă nr. 31)

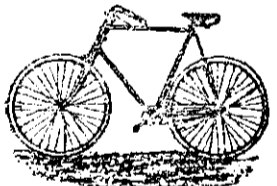
Preț curent mare și ilustrat se trimite gratis și franco.

NEMECSEK VINCZE Szeged

Valéria-tér (palatul dr. Goldschmiedt)

Au scisit **biiclete** cele mai bine fabricate.

Mă rog a-mi visita depositul, este isvorul cel mai bun de cumpărat în părțile constitutive și **gumi**, email luciu și nielatură cu preț moderat, **mașini de cusut SINER** și mașini pentru măiestri. In atelierul meu mechanic fac tot felul de articli de brânșă aceasta și anume: **puști**, mașini grăitoare, mașini de brodat, ustensilli artistice pentru ingineri și medici, lucruri de arthopedie și de tehnica electrică, telegrafuri de casă și orice fel de transformări.

Se pot cerc și solviri in rate.

In atențiunea celor cari zidesc!

Aduc la cunoștința celor interesați, că în ferma mea de zidit din **Radnai-ut 22** (telefon 393) și în cancelaria mea de arhitectură (telefon și pentru comitat 264) se pot procura și căpăta

TIĞLE (cărămizi)

calitatea cea mai bună arse în cuptorul meu de curând zidit, tot așa **troiste** pentru tovane în ori ce calitate. Primesc zidiri de ori ce soi, — planuri și ecsecutarea lor pe lângă prețurile cele mai moderate. Schițe fac gratuit.

Cu stimă;

Erobszt Mihály

zidar și fabricant de țigle. Arad, Str. Ferdinand Nr. 1-a.

Dulapuri de gheață

pentru

restauratori, măcelari și particulari

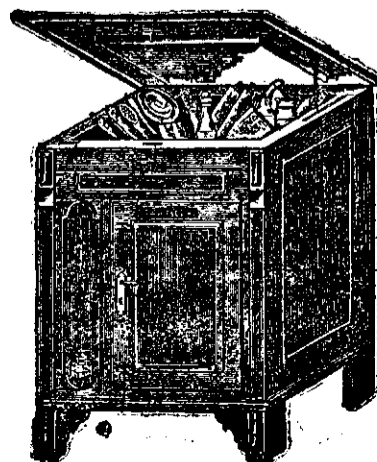
cu o întocmire practică și în ediție de gust, se poate procura cu prețuri moderate.

Cataloguri gratuit.

Fabrica de dulapuri de gheață a lui

WIESEL ADOLF

Budapest, VI., Váci-körut 47.

Unica farbă orientală de păr nesticăcioasă în culoare blondă, neagră și brunetă.

Unica alifie de farbă pentru păr nesticăcioasă, ne întrecută, pregătită din substanțe naturale de plante, care dă părului o culoare naturală și nimeni nu poate presupune, că părul e fărbit. Mii și mii de succese dovedite. — Alifie de un efect admirabil de Arabie. Folosința-i este ușoară.

O sticlă pentru bărbați 6 cor.
O „ „ „ dame 10 „

Se află în orice culoare după plac. La fiecare sticlă se alătură un avis de folosință. Părul astfel colorat se poate spăla și cu leșie fără să-și piardă culoarea.

==== POTESTAS. ====

Ecstras de urzică. Garantat pe cale legală Nr. 15688. Faceți încercare numai cu o sticlă și vă veți convinge că are un efect neîntrecut, nu vor mai fi **slăbiciuni de forță vizilă, răceală, gută, reumă ș. a.** alină imediat ori ce durere. — Prețul unei sticle 2.40 cor., 3 sticle porto franco 7.20 cor.

La comande să ve provocați la ziarul „Tribuna“.

Deposit general:

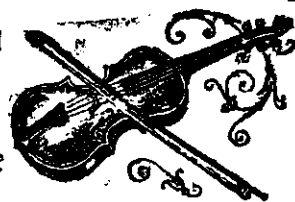
Drogheria „Rákóczi“
Budapest, VIII., József-körut 32. Tr

Cel mai bogat magazin pe câmpie
pentru instrumente muzicale e a lui

BRAUN IÁNOS

pregătitor de instrumente muzicale

SZEGED, Strada Kárász nr. 7.

Unde se pot căpăta pe lângă prețurile cele mai moderate cele mai bune **violine, celo, gurdune, braci** (violina secund) și **strune** și mai departe **clarinete, harmo-nice.**

Reparări se efeptuesc artistic și în modul cel mai grabnic posibil.

Trimitem gratuit cataloage ilustrate în limba maghiară și germană.

Astma

suferinzii de respirare grea cari nu pot dormi și să se culce, căci se înădușe, cine nu poate să se urce pe scări sau munți, căci le stă respirația, cari sufăr de batere de inimă, abea putând suferi căldura, pentru aceia adevă-rata mântuire vine dela praful Astma pregătit de dr. Némethy. La comandă se recere și etatea.

Un borcan 5 cor. La boale învechite, borcan dublu 9 cor.

Se poate căpăta numai în farmacia

Balla Sándor

Hódmezővásárhely.

„VICTORIA“

INSTITUT DE CREDIT ȘI ECONOMII, ARAD

— Anul întemeierii 1887. —

Capital de fondare Cor. 1.200,000

Depuneri Cor. 5.000,000

Fond de rezervă Cor. 800,000

Primește **depuneri spre fructificare** și **dă** deponenților **4 $\frac{1}{2}$ %** interese netto după depuneri pe timp mai îndelungat, iar după depuneri de durată mai scurtă de **trei luni** **dă 4%**.

==== Dare de venit după capitalele depuse o plătește institutul separat. =====

Depuneri până la 5000 Cor. se pot ridica și se plătesc fără abzicere.

Depuneri și ridicări se pot face pe calea postală și se expediază franco.

==== **Escomtează cambii cu 6% — 8% interese.** =====

Tot asemenea acordă și **credite hipotecari și de lombard** în modul cel mai culant.

DIRECȚIUNEA INSTITUTULUI.

Eu am fost urâtă!

O fată română de tot frumoasă povestește, care altcum avea o înfățișare plăcută, numai pielea feței îi era necurată, plină de spuzături, bureți, pete de ficat, buburuze, cea ce era așa de respingător, încât se simțea nefericită.

A făcut probe cu tot felul de leacuri de înfrumșetare; e drept, că petele, bureții deveniră întrucâtva mai palizi, dar n'au trecut de tot și pe lângă acea a și plătit amarnic probele aceste, pentru că fața îi devenise gălburie, începuseră a o dorea dinții și capul, urechile îi sunau și i s'au ivit alte multe năcazuri. Se înțelege de sine, că a încetat cu probele, dar atunci i s'au ivit de nou trate necurătenii feței, încât ear a fost acolo unde a început.

Era aproape să dispereze. Inșă ce vrea bunul Dumnezeu, în cale se întâlnește cu o fată de tot frumoasă, care îi grăi; și a recunoscut-o, că e prietină vechie de a ei, pe care n'a văzut-o, de trei ani, dar pentru acea n'a cunoscut-o, pentru că atunci era cu mult mai urâtă decât ea.

Cași cum i-ar fi căzut o peatră de pe inimă. Deloc începu a o întreba, că prin ce a devenit atât de frumoasă ca roza la față.

Prietena i-a răspuns: „Draga mea, am încercat de toate, dar pentru-aceia coloarea frumoasă a feței am să o mulțămesc numai **CREMEI IBOLYKA (viorea)** alui **BALLA**. Am văzut între anunțuri atât de des crema aceasta deosebit de odorată, fără unsoare și pe deplin fără stricăciune, încât am încercat, dar mi-am propus, că dacă acesta nu-mi va folosi, nu voi mai încerca nimica. Și eată, ce efect! Și tu vei fi așa, dacă o vei folosi-o timp mai îndelungat“.

Și-a și comandat deloc 4 borcane de **Cremă viorea** veritabilă a lui Balla, 2 sticle de apă viorea veritab. și 2 buc. de săpun viorea alui Balla.

Deja după câteva zile a observat o înbunătățire, petele uricioase deveniră mai palide, se răriră, și după o folosință de mai multe săptămâni au dispărut; devenisă atât de frumoasă, încât acum o poate spune cu drept: „Eu am fost urâtă!“ Ear de atunci recomandă cu toată căldura crema aceasta prietinelor dânsiei, dacă ceva necurățenie îi urăștețe fața și dacă vor, să aibă coloare vie de tot frumoasă și să o păstreze pentru tot de-a-una.

De folosit sunt: Crema veritabilă Viorea alui Balla, apă de spălat Viorea alui Balla, pudra de dame Viorea alui Balla, prețul fiecăreia este câte 1 coroană. Prețul săpunului Viorea a lui Balla e 60 fil. De vândut împreună cu avizul de folosință exclusiv numai în farmacia lui **Balla Sándor** în **H.M.Vásárhely**, Kossuth-tér 3 și nicăiri într'alt loc

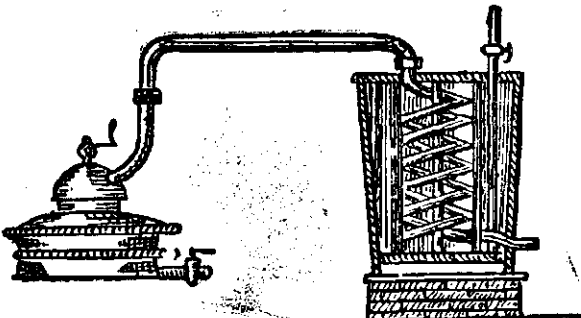
Estă băgăm seamă la numele „Viorea“ (Ibolyka)! care este scutit de lege.

Pe lângă trimiterea anticipativă a sumei de 3 cor. 60 fil. se trimite franco 1 borcan de Cremă, 1 sticlă mare de apă de spălat, 1 bucată de săpun.

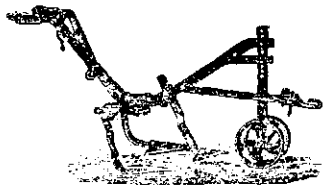
Recomand tuturor fierbătorilor de rachiu și de spirt
căldările

mele cele mai nouă și de construcția cea mai nouă, brevetate, făcute după sistem propriu.
Prețuri solide și fixe.

Afară de căldările de fier rachiu pregătesc în atelierul men injectoare practice, de sistem propriu, contra peronosperii. Țin totdeauna în magazinul meu cantitate mai mare de injectoare, ca să pot satisface momentan comande mai mari. Afară de aceea am în magazin tot felul de vase de casă de aramă, pregătite de mine, cu prețul cel mai culant. Trimet franco prețuri curente ilustrate.

MILAN T. IOVANOVICI, căldărar
UJVIDEK, strada Lázár nr. 14.

Pressa de vin patent continuativă
a lui **NEUKOMM**

„Archimed“ pentru mână și de mână cu mașina, profitul mustului e de 80—90%, Aparat de pasteurizat, Aparat patentat de cognac al lui Neukomm, Căldare de vinars Neukomm pentru comină (Trestler), drojzii, prune și alte poame, Pompe de vin portative pentru un conduct (maț) de 1½ zol Cor. 120.—

Nou! Tăietor de butuci de viță indispensabil **Nou!** la tăiatul viței, Aparat patentat al lui Neukomm pentru mobilizarea viței aratru pentru vie, **Pumpe de fântâni**, Moară de struguri, Mașină de cules boabele de struguri, **Sondă pentru fântâni artezice**, Apă sănătoasă de beut și apă bună pentru folosire din izvoare adânci, prin sondă precum și cognac bun vechi

recomandă **Nal. Neukomm's Söhne** — fabrică de mașine și aramur — în **VERSECZ** (Ungaria de Sud).

— Struguri de mașă și oltoi de vie (Schnittraben) de 120 de specii nobile sunt în fiecare toamnă de vânzare. — CERETI LISTA DE PREȚURI.

GEORG KAPFER

măestru de sculptură în piatră.

Temesvár-Fabrik, Andrassy-ut 16 și Versecz, colț cu strada Rudszitz și Rathhaus.

și recomandă

magazinul de plăci de marmoră pentru mobile
tot asemenea de

Monumente

atestat propriu
Având un magazin bogat, livrez mai ieftin ca
ori ce concurență.

Recomandându-mă on. public, cu stimă

Georg Kapfer

măestru de sculptură în piatră.

„BERLIȘTEANA“ asociațiune de ajutorare în BERLIȘTE.

CONVOCARE.

Domnii membrii ai asociațiunii de ajutorare „Berlișteana“ din comuna Berliște, sunt prin aceasta convocați în senzul §-lui 26 din statute la

Adunarea generală extra-ordinară

care se va ținea în Berliște la 7 Julie 1907 la 10 oare a. m. în localul asociațiunii.

La caz dacă la terminul susmenționat nu se va întruni membrii prescriși, — în senzul §-lui 33 din statutele asociațiunii adunarea generală să va ținea în 14 Julie a. c. cu următoarele

OBIECTE:

1. Alegerea alor 2 membrii în direcțiune.
2. Alegerea membrilor în comitetul de supraveghiere.
3. Eventual disolvarea asociațiunii „Berlișteana“.

Berliște, la 16 Iunie 1907.

Direcțiunea.